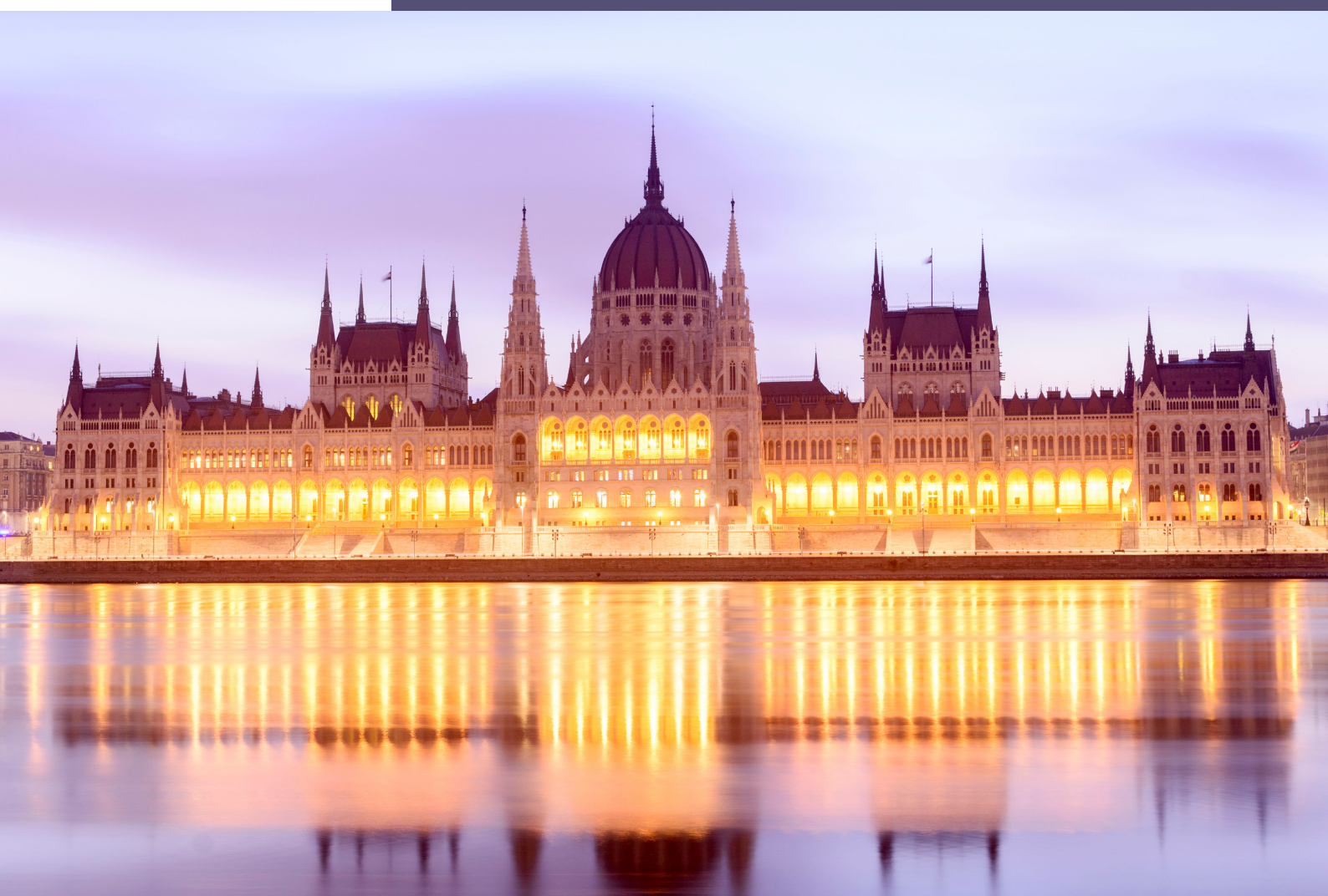

ÁLLAMADÓSSÁG KEZELŐ KÖZPONT ZRT.

Á | K | K

ÉVES JELENTÉS AZ ÁLLAMADÓSSÁG KEZELÉSÉRŐL 2014

Az Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: ÁKK) éves államadósság-kezelési beszámolójában a 2014. évben megvalósult finanszírozásról, a központi alrendszer adósságának alakulásáról, továbbá az állampapír-piaci folyamatokról kívánja tájékoztatni a befektetőket és a döntéshozókat.

A magyar gazdaságpolitika kiemelt célja az államadósság csökkentése, a belföldi finanszírozás szerepének növelése, az államadósság szerkezetének javítása. Ebből a szempontból 2014 különösen sikeres évnek bizonyult. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya az EUROSTAT adatai alapján a 2013 évi 76,8%-ról 76,2%-ra mérséklődött, Magyarország egyike azon kevés tagországnak, amely 2011 óta évről-évre folyamatosan csökkenteni tudta az államadósságát. A korábban hangsúlyozottan jellemző devizakitettség csökkentése érdekében 2014-ben is folytatódott a közvetlen lakossági értékesítést felfuttató kormányzati program. A lejáró devizaadósságnak a tervezettnél jóval nagyobb részét sikerült belföldi kibocsátásokkal, belföldi befektetők bevonásával finanszírozni, így a forint gyengülése ellenére is 40%-ról 38%-ra apadt a devizaadósság. A forintpiaci helyzet erősségét mutatja, hogy historikusan alacsony állampapír-piaci hozamok mellett is - a befektetők hosszú futamidejű papírok iránti kereslete alapján - felfutott a kötvény csereaukciók programja, ami hozzájárult a forint adósság futamidejének növeléséhez. Ez a kedvező folyamat vezetett 2015-ben az immár 10 éve kitűzött forint durációs cél megemeléséhez.

Összességében tehát elmondható, hogy 2014-ben is stabil állampapír-piac és jelentős kereslet mellett sikerült elérni az államadósság kezelés által kitűzött mennyiségi célokat és egyúttal csökkenteni az államadósság finanszírozásának költségeit.

Barcza György
vezérigazgató

Tartalomjegyzék

ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÁS	3
I. MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK 2014-BEN	5
II. A 2014. ÉVI ADÓSSÁGKEZELÉSI STRATÉGIA	12
III. A FINANSZÍROZÁSI IGÉNY ALAKULÁSA 2014-BEN	15
IV. A FINANSZÍROZÁS ALAKULÁSA	21
V. AZ ÁLLAMADÓSSÁG ALAKULÁSA 2014-BEN	27
VI. LIKVIDITÁSKÉZELÉSI TEVÉKENYSÉG	34
VII. A FORINT ÁLLAMPAPÍROK MÁSODLAGOS PIACA	36
VIII. AZ ÁLLAMPAPÍROK ÉRTÉKESÍTÉSÉNEK SZERVEZETI RENDSZERE	38
IX. AZ ÁLLAMADÓSSÁG-KEZELÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE ÉS FELADATAI	42
X. AZ ÁKK INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁSA	45
FÜGGELÉK	47

A kiadványban az államháztartás központi alrendszerének hiányára és az államadósságra vonatkozó adatok előzetes adatoknak számítanak az éves költségvetés végrehajtásáról szóló törvény elfogadásáig, amelyre az Államháztartási törvény¹ rendelkezése alapján a vizsgált évet követő év második felében kerül sor.

A kiadványban egyes adatokat pénzforgalmi szemlélet szerint jelenítettünk meg, míg más adatokat eredménysszemlélet szerint. Pénzforgalmi szemléletben a kiadásokat és a bevételeket abban az időszakban mutatunk ki, amikor ténylegesen kifizettük, illetve amikor a bevételek befolytak, függetlenül attól, hogy gazdasági tartalmukat tekintve melyik időszakra vonatkoztak. Eredménysszemléletben egy tartalmában több időszakot érintő kiadás vagy bevétel összegét időszakarányosan osztottuk fel.

Az államadósság-kezelés szempontjából a legjelentősebb ilyen tételnek a kamatkiadások számítanak. Így például egy éves kamatfizetésű kötvény esetében naptári éves kimutatási időszakokat tekintve pénzforgalmi szemléletben az adott éves teljes kamatkiadás-összeget arra az évre mutatjuk ki, amelyben azt ténylegesen kifizettük. Eredménysszemléletben viszont éves kamatfizetés esetén a kamatösszeget két részre bontjuk, és attól függően terheljük az egyik, valamint a másik naptári évre, hogy a kamatperiódus mekkora hányada esett az egyik, illetve a másik naptári évre. A kamatkiadás speciális példája az államkötvények kibocsátáskori árfolyamvesztése, azaz amikor az elsődleges forgalomba hozatal során a kötvényért a befektetők a névértéknél kevesebbet fizetnek (a felhalmozott kamat nélküli nettó ár 100% alatt van). A 100% alatti diszkontot pénzforgalmi szemléletben az aukció pénzügyi teljesítése napján számoljuk el kamatkiadásként, ami így éves szinten jelentősen növelheti a kamatkiadásokat. Eredménysszemléletben ezt a kamatkiadást a kibocsátott kötvény teljes futamideje alatt számoljuk el, így egy 10 éves kötvény esetén 10 év alatt, azaz jóval egyenletesebben terheli a költségvetést.

Az ÁKK az államadósságot a hazai számviteli előírások alapján mutatja ki, melyek alapelvei a következőkben foglalhatók össze:

- Az ÁKK által számított adósság a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Stabilitási tv.) előírásainak megfelelően a központi költségvetés nem konszolidált² bruttó adósságát tartalmazza, nem tartalmazza azonban a Stabilitási tv. 3.§ (1) bekezdés c), d) és f) pontjai szerinti adósságelemeket (váltókat, pénzügyi lízingből és halasztott fizetésből eredő tartozásokat).³
- Az államkötvényeket és a lakossági állampapírokat névértéken mutatjuk ki.
- A diszkont kincstárjegyek ún. átlagos eladási áron – diszkontértéken – vannak nyilvántartva, amely az adott értékpapír minden eladási típusú tranzakcióját követően módosul.
- A szállítási repóügyletek – irányuktól függően – ténylegesen csökkentik vagy növelik az államadósságot.
- A devizaadósság elemeit a devizawap-ügyletekkel korrigáltan, a hónap végi hivatalos MNB deviza-középárfolyamon forintba átszámítva mutatjuk ki.

Az ÁKK által a magyar és nemzetközi számviteli szabályoknak megfelelően közölt adósság eltér az Európai Unió statisztikai hivatala (EUROSTAT) által figyelembe vett adósságszámoktól, amelyeket más alapelvek szerint állítanak össze, és amelyek alapján véve statisztikai számítások. Az ESA 2010 elvek szerint kalkulált adósságadatok előállítását és szolgáltatását a Magyar Nemzeti Bank végzi.

¹ Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.). A 2013-as költségvetési év során hatályos Áht. és a Stabilitási tv. egyes vonatkozó rendelkezéseit lásd a kiadvány Függelékének 4. részében.

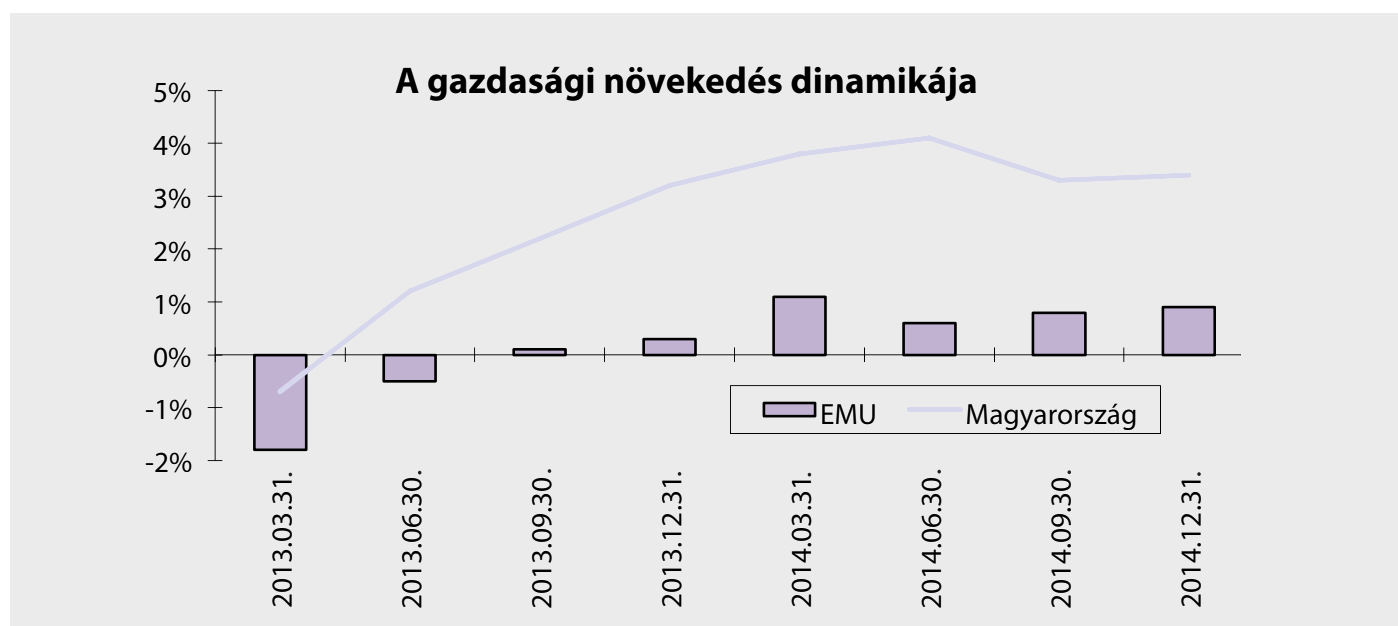
² Azaz az állam különböző alrendszereinek egymás közötti adósságát nem vonják le az adósságból

³ A helyi önkormányzatok és az állami vállalatok nélkül számított adósság

I. Makrogazdasági folyamatok 2014-ben

A nemzetközi konjunktúra 2014-ben továbbra is bizonytalan volt. A fejlett gazdaságok közül Nyugat-Európa és az USA kilábaltak a recesszióból, a japán gazdaság viszont ismét visszaesett. Az USA-ban a mennyiségi lazítás kivezetésével a kamatemelések előkészítése volt napirenden, míg az eurózónában a kamatok nullára csökkentését követően további mennyiségi lazítás előkészítése folyt 2014-ben. Japánban is további monetáris lazításra került sor. A nemzetközi hangulatot jelentősen befolyásolták a politikai konfliktusok. Így a kelet-közép-európai régiót – mivel viszonylag közel zajlott és jelentős a térség kitettsége – érzékenyen érintette az orosz-ukrán konfliktus elhúzódása.

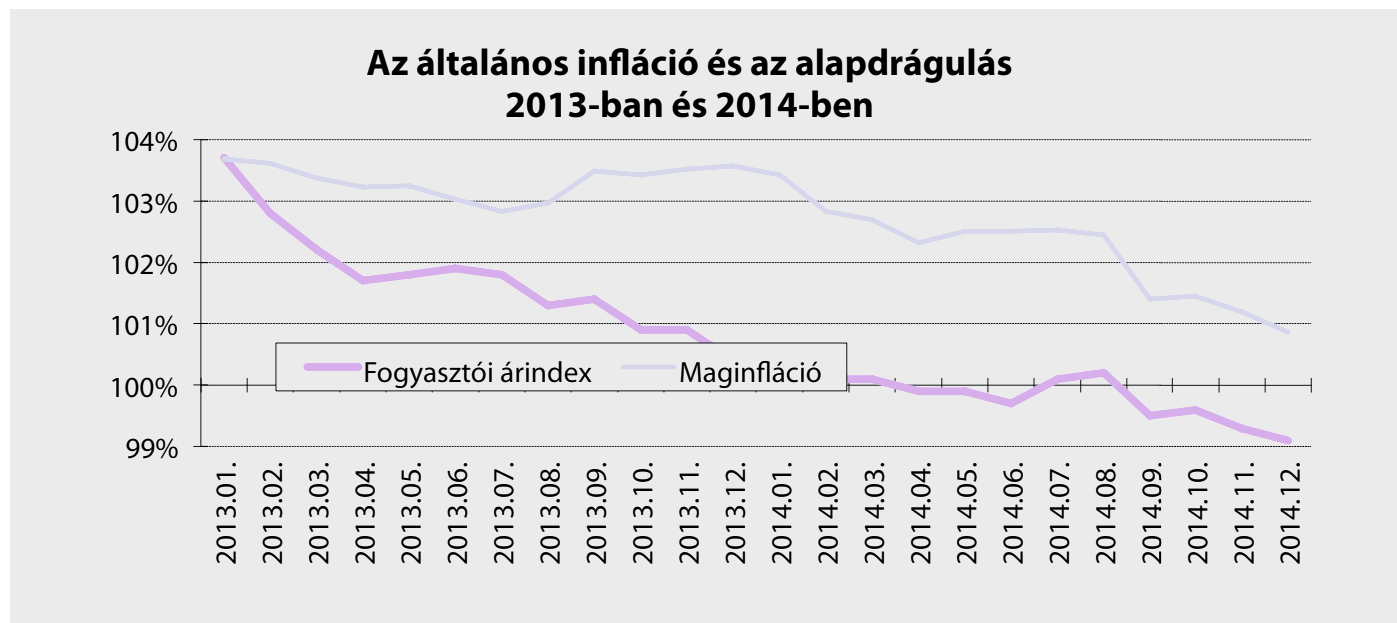
Gazdasági növekedés

Forrás: KSH, Eurostat

A magyar gazdaság 2013-ban megkezdődött növekedése 2014 folyamán gyorsult, s az év egészét tekintve 3,6%-ot ért el. A gazdasági növekedés a korábbinál egészségesebb szerkezetben – a kizárólag exportvezérelt növekedés helyett szélesebb alapokon – valósult meg. A fogyasztás 1,8%-kal, a beruházás 13,6%-kal nőtt, így a belföldi felhasználás 4,3%-kal emelkedett.

Infláció

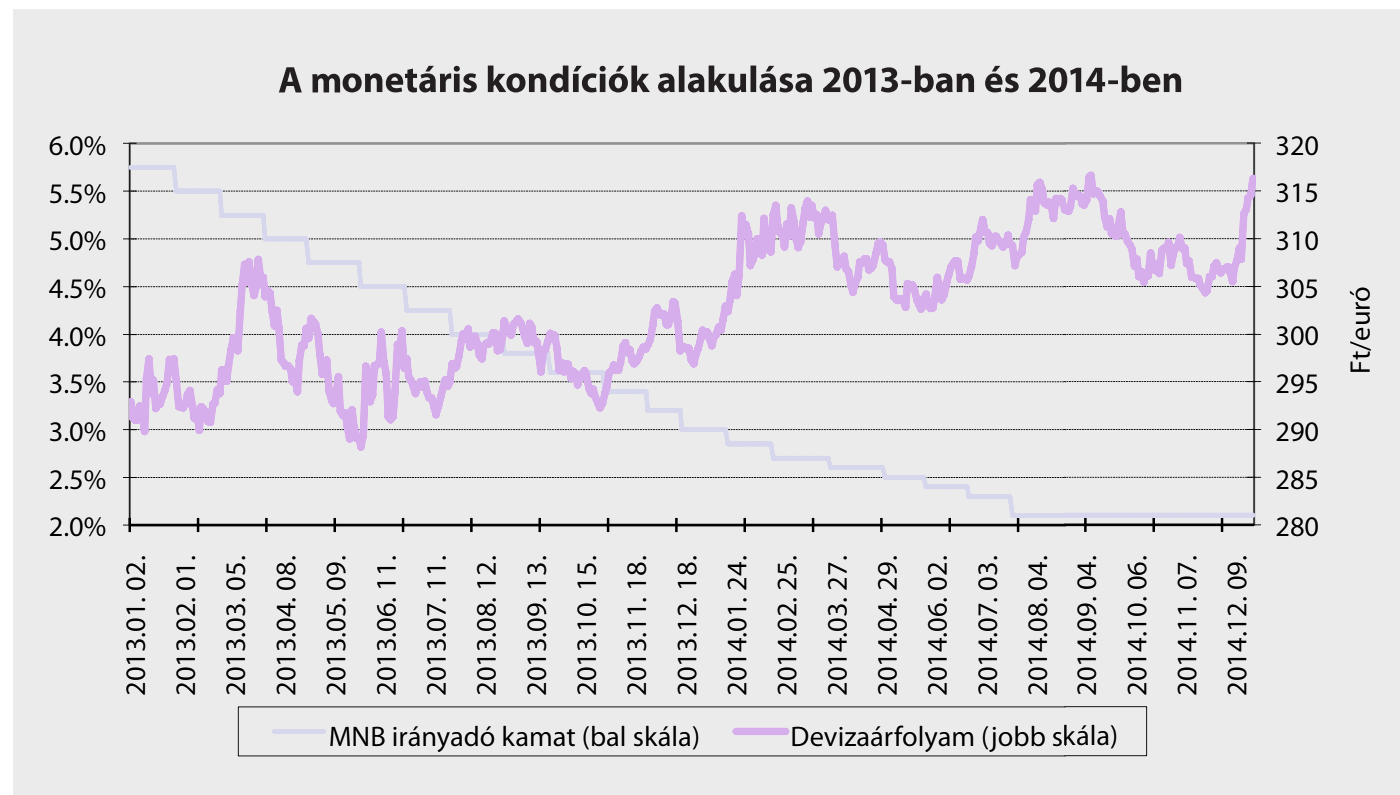
Forrás: KSH

Az infláció a 2013. januári 3,7%-ról 2014 januárjában nullára csökkent, majd tovább folytatódott a csökkenés. 2014 decemberében 0,9%-kal alacsonyabb volt az árszínvonal, mint egy évvel korábban. Az árakat jelentős mértékben lefelé szorította a hatósági árak csökkentése, ami magyarázza a fogyasztói áraknak a maginflációt meghaladó mértékű csökkenését. A viszonylag jó 2014. évi termés és a kedvező nemzetközi élelmiszerárak miatt az élelmiszerek árszínvonala 0,6%-kal esett. A ruházati termékek és a tartós fogyasztási cikkek esetében kismértékű (0,2%-os, illetve 0,1%-os) árcsökkenés következett be, részben a gyenge belföldi kereslet következtében. Visszafogott (1,5%-os, illetve 1,2%-os) áremelkedés volt a szolgáltatások és a szeszes italok, dohányárak körében, ez utóbbi elsősorban a jövedéki adók emelésének következménye. Jelentős mértékben (5,4%-kal, illetve 4,1%-kal) csökkent a háztartási energia és az egyéb cikkek, üzemanyagok ára; az előbbi főleg a hatósági árak csökkentésének, az utóbbi elsősorban az olaj csökkenő világpiaci árának következménye. 2014. átlagát tekintve 0,2%-kal alacsonyabb volt az árszínvonal.

I. Makrogazdasági folyamatok 2014-ben

Monetáris kondíciók

A forint árfolyama 2014 folyamán elsősorban külső hatások következtében, a 2013. év végi 296,91Ft/eurós szintről 314,89Ft/eurós szintre (6,1%-kal) gyengült.

Forrás: MNB

2014 elején a Fed megkezdte a mennyiségi lazítás visszafogását, több feltörekvő piaci ország – mindenekelőtt Törökország – devizája nyomás alá került. Tavasszal ismét erősödött a forint, a korábbi gyengülés felét „ledolgozta” a hazai fizetőeszköz. Az erősödésben – az alapvetően támogató nemzetközi befektetői környezet mellett – fontos szerepet játszottak a kedvező magyar makrogazdasági mutatók is. A gazdasági növekedés a legoptimistább várakozásokat is túlszárnyalta, miközben a többi makrogazdasági mutató (költségvetési hiány, folyó fizetési mérleg, munkanélküliség, infláció) is igen kedvezően alakult.

Az év második felében ismét gyengült a forint. Ebben a legfontosabb szerepet az orosz-ukrán krízis elhúzódása, és a feltörekvő piacok kedvezőtlen befektetői megítélése játszotta. A válság következtében romlottak az európai (és globális) növekedési kilátások. A várható európai monetáris lazítás ugyanakkor erősítette a forintot és a többi régiós devizát.

A kedvező nemzetközi likviditási feltételek, az inflációs cél alá süllyedő árszínvonal és a javuló kockázati megítélés lehetővé tették, hogy a jegybank a növekedést is figyelembe vegye. A Monetáris Tanács a jegybanki alapkamat szintjét a 2012 közepi 7,0%-os szintről 2014 júliusáig kis lépésekben 2,1%-os szintre csökkentette. Ezt követően a Monetáris Tanács szinten tartotta az alapkamatot. Az év első felében a jegybanki alapkamat fokozatos csökkentésével párhuzamosan a piaci kamatvárakozások is folyamatosan lejjebb tolódtak.

Fiskális politika

Az államháztartás pénzügyi számlák szerinti hiánya a GDP 2,2%-a volt, míg a központi alrendszer pénzforgalmi hiánya 825,7 milliárd forint volt, ami a 2014. évi GDP 2,6%-át tette ki. 2013-ban az államháztartás eredményszámlájának (ESA módszertan szerinti) hiánya – a helyi önkormányzatokkal együtt számítva – 829,1 milliárd forint, a GDP 2,6%-a volt az előzetes adatok szerint. Az állam finanszírozási igénye 2014-ben csökkent az előző évihez képest.⁴

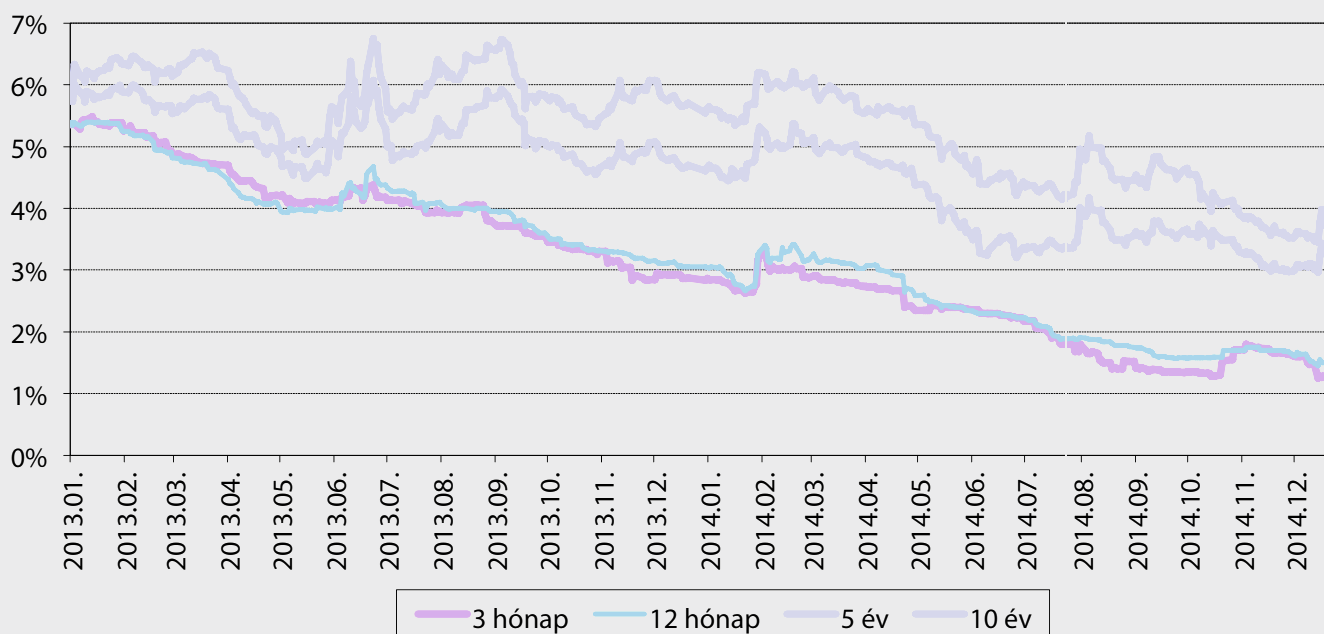
A nemzetgazdaság finanszírozási pozíciójának alakulása

A lakosság nettó megtakarítói pozíciója a GDP 5,9%-át, a vállalati szektor nettó finanszírozási képessége pedig a GDP 3,5%-át tette ki 2014-ben. Összességében a nemzetgazdaság a külfölddel szemben a GDP 7,2%-a erejéig nettó hitelnyújtói pozícióba került. A folyó fizetési mérleg egyenlege 2014. folyamán 4,3 milliárd euró többletet ért el, ami a GDP 4,2%-át teszi ki.

Az állampapír-piaci folyamatok és a hozamok alakulása

Az év során a rövid forinthatamok a jegybanki kamatcsökkentések, majd a monetáris politikai eszköztár átalakítása következtében jelentősen csökkentek, a hosszú forinthatamok a globális befektetői hangulat hullámzását követve átmeneti emelkedésekkel tarkítva, de szintén csökkentek az év során.

**Az állampapírpiaci referencia-hozamok alakulása
2013-ban és 2014-ben**

Forrás: ÁKK Zrt.

⁴ A nettó finanszírozási igény összetevőit részletesen bemutatja a III. fejezet.

I. Makrogazdasági folyamatok 2014-ben

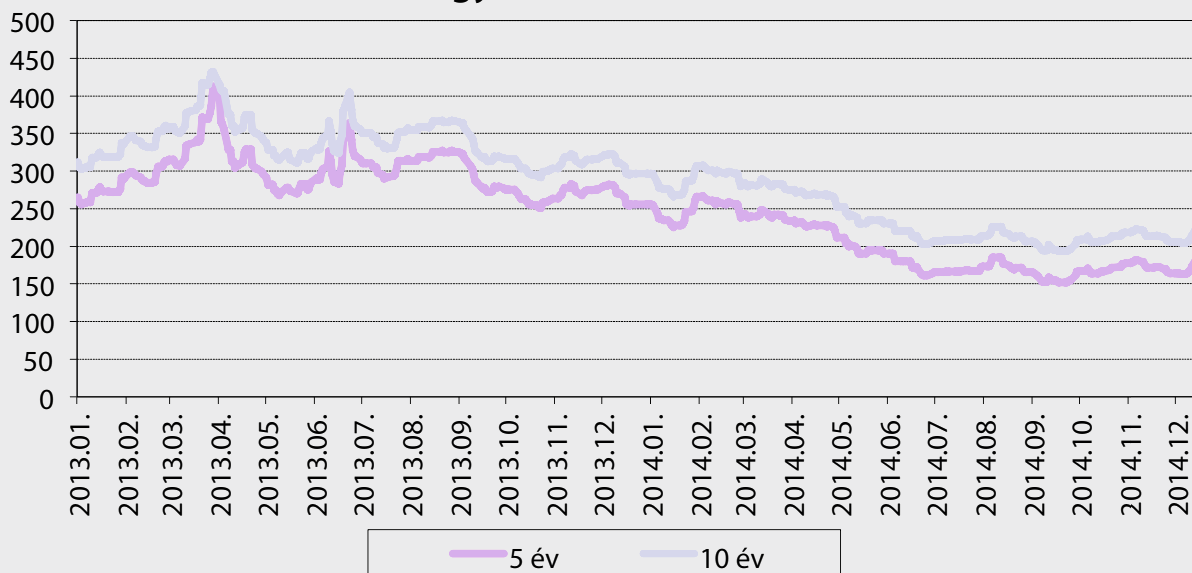
A januári átmeneti emelkedést követően az év közepéig fokozatosan csökkentek mind a hosszú, mind a rövid oldali hozamok. A csökkenésben az alapvetően támogató nemzetközi befektetői helyzet mellett fontos szerepet játszottak a kedvező magyar makrogazdasági mutatók. Az ország befektetői megítélése javult, ami az MNB Monetáris Tanácsa számára lehetővé tette a 2013-ban megkezdett kamatcsökkentési ciklus folytatását, 2014 júliusára a jegybanki alapkamat 2,1%-ra csökkent. A jegybank bejelentette, hogy a jegybanki alapkamat 2015 végéig ezen a szinten marad. Az év második felében a hosszú hozamoknál elakadt a korábbi lendületes hozamcsökkenés, átmenetileg többször megemelkedtek a hosszú hozamok.

A rövid hozamok az év második felében a jegybanki alapkamat szintje alá csökkentek a különlegesen alacsony inflációs értékek miatt időnként megjelenő kamatcsökkentési várakozások hatására. Mindezeket a monetáris politikai eszköztár változása is elősegítette. A Magyar Nemzeti Bank a kéthetes jegybanki kötvényt augusztusban kéthetes betétte alakította át, ami kizárólag a bankok számára elérhető. A lépés következtében több pénzügyi szereplő – elsősorban a hazai biztosítók és befektetési alapok – gyors ütemben növelte a rövid állampapírok arányát portfóliójában. Az év második felében a csökkenő finanszírozási igény miatt visszafogott volt a rövidoldali forintpiaci kibocsátás. Ennek hatására is csökkentek a rövid forinthatamok, s csupán az év legutolsó napjaiban történt hozamemelkedés.

2014. év végére a 3 hónapos referenciahozam 1,43%-ra, a 12 hónapos 1,80%-ra esett; az 5 éves állampapírhozam 3,15%-on, a 10 éves 3,60%-on állt.

CDS-felárak

A magyar CDS-felárak alakulása

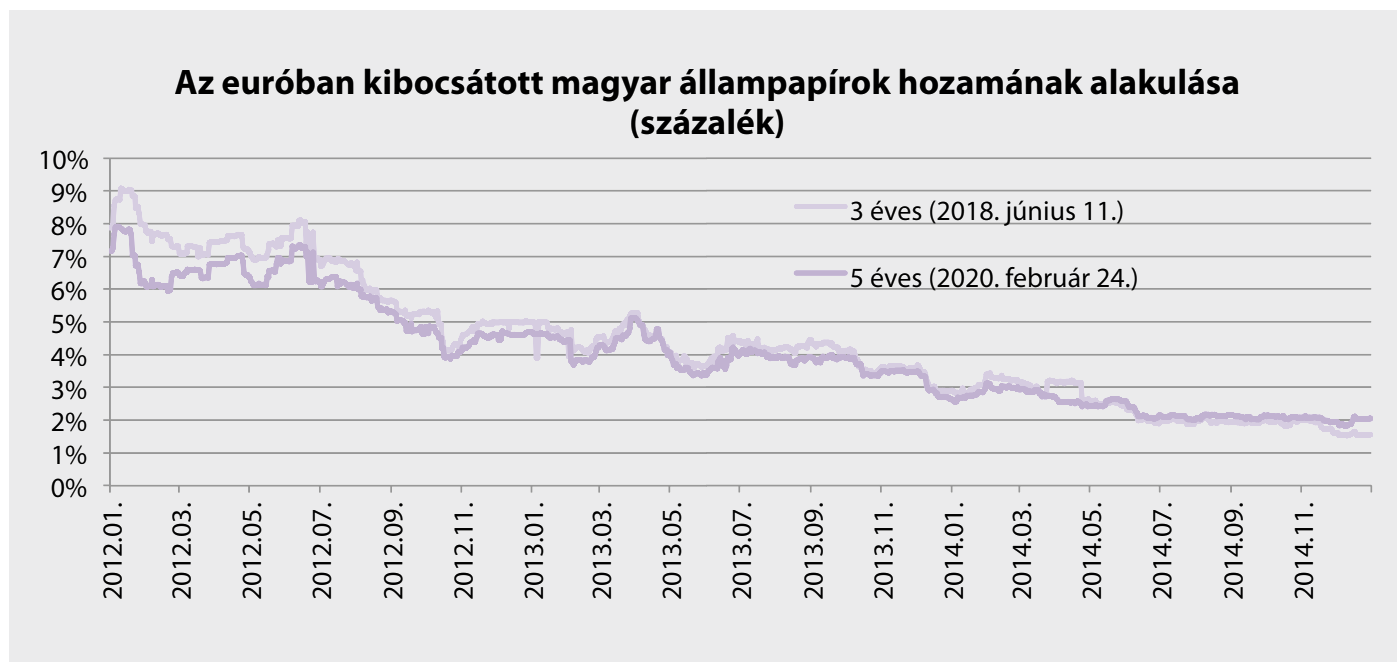

Forrás: Reuters

Az 5 éves CDS felár az év első felében 250 bázispontból 160 bázispontba csökkent, és az év végéig 170 bázispont körül ingadozott. A támogató nemzetközi befektetői környezet mellett az ország javuló makrogazdasági mutatói (gyorsuló növekedés mellett kedvező makroegyensúlyi mutatók) játszottak szerepet. December közepén – elsősorban a kedvezőtlen globális befektetői hangulat következtében – jelentősen megemelkedtek a CDS felárak, 2014 végén az 5 éves CDS felár 180 bázispont közelében állt.

A devizakötvények hozamai

A Magyarország által euróban kibocsátott államkötvények hozamait a CDS felárak mellett a nyugat-európai hosszú hozamok alakulása is jelentősen befolyásolta.

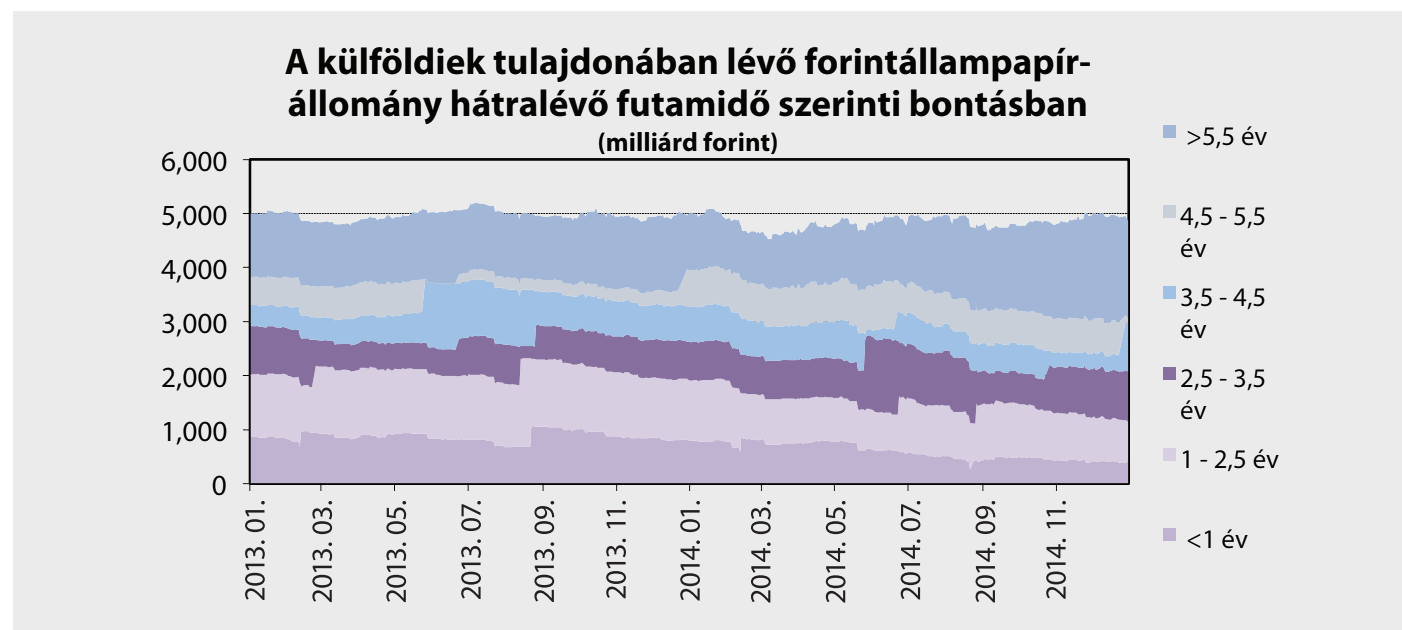
Forrás: Bloomberg

A 2018 júniusában lejáró, euróban kibocsátott magyar állampapír hozama 2014 során, 3,5%-ról 1,5%-ra csökkent. A jelentős hozamcsökkenésben a felárak csökkenése mellett az is fontos szerepet játszott, hogy az Európai Központi Bank monetáris politikája következtében az eurózónában gyakorlatilag nullára csökkentek a kockázatmentesnek tekinthető hosszú lejáratú papírok hozamai.

I. Makrogazdasági folyamatok 2014-ben

A külföldi befektetők állampapír állománya

A külföldi tulajdonban levő forintállampapír-állomány 2014-ben is csökkent. Az állomány 2013. július 8-án érte el az eddigi legmagasabb szintjét, 5202 milliárd forintot, amely 2013 végére 4994 milliárd forintra, 2014 végére 4873 milliárd forintra apadt.

Forrás: KELER Zrt.

A külföldi tulajdon aránya a forintadósságon belül 42%-ról 37%-ra mérséklődött. Ez a külföldiek devizaadósság tulajdonával együtt az összes adósságon belül 56%-os külföldi tulajdoni részarányt jelent.

Az ÁKK a finanszírozási műveleteit az államháztartásért felelős miniszter (jelenleg a nemzetgazdasági miniszter) által jóváhagyott, évente aktualizált adósságkezelési stratégia alapján tervezi meg és bonyolítja le.

Az ÁKK feladata, hogy a központi költségvetés finanszírozási szükségletét hosszú távon minimális költséggel, elfogadható kockázatok vállalása mellett egységes szemléletben finanszírozza. A stratégia célja, hogy az ÁKK a gazdaságpolitikai környezet keretein belül mindezeket minél teljesebben valósítsa meg.

Az ÁKK számára az államadósság nagysága alapvetően a gazdaságpolitika által meghatározott külső adottság, akárcsak a költségvetés finanszírozási szükséglete, amit biztosítani kell. Ezek nagyságát az ÁKK érdemben nem tudja befolyásolni, csak az adósság költség-kockázat arányának helyes választása hat e mutatókra.

A költségek és a kockázatok egyidejű optimalizálásának célja olyan adósságszerkezet kialakítása, ahol a költség-kockázat arány hosszú távon a legkedvezőbb. A hosszú táv kifejezi, hogy a fenti cél értelmében nem végezhető olyan művelet, amely rövidtávú (költség) előnyökért későbbi magas költségeket vagy nagyobb kockázatokat vállal.

A kockázati tényezők közül az alábbiak a legfontosabbak:

- A finanszírozási kockázat a lejáró adósság megújításából és a nettó finanszírozási igény biztosításának kockázatából tevődik össze. A finanszírozási kockázat mögött szélsőséges esetben a likviditási kockázat, egyébként pedig kamatkockázat áll.
- A kamatkockázat az állampapír-hozamszintek változásából adódik.
- A költségvetés likviditási kockázata a költségvetés pénzáramainak ingadozásával összefüggésben, valamint az adósságkezelés pénzügyi műveleteivel kapcsolatban merül fel.
- Az árfolyamkockázat a forint és az euró, valamint a különböző idegen devizák egymáshoz viszonyított árfolyamváltozásaiból fakad.
- A hitelkockázat (partnerkockázat) is hangsúlyos kockázati tényező a devizapiaci partnerekkel közvetlenül kötött fedezeti műveletek, valamint a forintpiacon a likviditáskezelési műveletek esetében.

Bizonyos kockázatok között átváltás van, vagyis egymás terhére növelhetők/csökkenthetők (például a forint- és devizafinanszírozás kapcsán a devizaadósság forintból történő refinanszírozásával csökken a jövőbeni devizaárfolyam-kockázat, nő viszont az államadósság megújítási kockázata és kamatkockázata), bizonyos elemek között pedig együttmozgás van (például a finanszírozási és kamatkockázat között), azaz, ha az egyik kockázat nő, akkor a másik is. A kockázatok és költségek együttes számbavételére az ÁKK stratégiai célokat tükröző ún. benchmarkokat (referenciamutatókat) dolgozott ki, amelyeket a rövid távú hatások kiszűrése érdekében jellemzően 90 napos mozgó átlag alapján számít. A nemzetgazdasági miniszter által jóváhagyott benchmarkok a stratégiai célok számszerűsítését, azaz a köztes célok megfogalmazását is jelentik. A központi költségvetés adóssága ezeknek a nemzetgazdasági miniszter által jóváhagyott mutatóknak 2014 folyamán megfelelt.

II. A 2014. évi államadósság-kezelési stratégia

1. Forint-/devizaadósság arány

Az adósságkezelési stratégia a kamat- és árfolyamváltozásokból származó kockázatok csökkentésére meghatározott forint-deviza arány kialakítását tűzi ki célul a teljes adósságon belül. A 2014-ben érvényes teljesítménymutató szerint a bruttó devizaadósság aránya nem haladhatta meg a teljes adósság 45%-át, ami megegyezett a 2013-ra meghatározott aránnyal.⁵ Ezen sáv mellett fontos célja az államadósság-kezelésnek a devizaadósság arány fokozatos csökkentése a 2008. előtti devizaadósság arány felé, ami érdekében az ÁKK a devizaadósság megújítását elsősorban deviza kibocsátásokkal, a lejáró forintadósságot és a költségvetési hiányt (nettó finanszírozási igényt) forint kibocsátásokkal kívánta fedezni. Amennyiben a belföldi piaci kereslet lehetővé teszi az ennél nagyobb mértékű forint értékesítést, akkor a lejáró devizaadósság egy része is finanszírozható a belföldi piacon a devizaadósság-arányának gyorsabb csökkentése érdekében. 2014-ben a devizaadósság aránya 40,3%-ról 38,1%-ra csökkent, ami megfelelt a teljesítménymutatónak.

2. A devizaadósság devizaszerkezete

A devizaadósság keresztárfolyam-kockázatának mérséklésére az ÁKK a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is a forintárfolyam devizakosarának összetételét, azaz 100% eurót határozott meg a devizaadósság deviza-összetételére, amelytől való maximális eltérés mértéke 5%. Amennyiben nem euróban, hanem más devizában von be forrást az állam, akkor azokat az ÁKK deviza-csereügyletek (swapok) segítségével átalakítja euró alapú kötelezettségekre. 2014. év végén a devizaadósság-összetétele megfelelt a benchmarknak, az euróban fennálló devizaadósság aránya 99,2% volt.

3. A devizaadósság fix/változó kamatozású összetétele

A devizakamatláb benchmark kialakításánál a cél a devizaadósságon belül az optimális fix-változó arány meghatározása a kamatkiadások csökkentése, és ezzel egyidejűleg a túlzott kamatkockázat elkerülése érdekében. A devizaadósság kamatösszetételének megfelelő beállítására az ÁKK kamatswap ügyleteket is alkalmaz. A devizaadósságon belül a fix kamatozású elemek aránya 2014-ben 63,8%-ot ért el, ami megfelelt a benchmarknak (a 66%-os optimális szint körüli 5%-os sávban kell lennie).

4. A forintadósság fix/változó kamatozású összetétele

A forint portfólióra kitűzött fix/változó kamatösszetétel teljesítménymutató célja a forint államadósság túl gyors átárazódásának elkerülése, azaz annak korlátozása, hogy egy forintpiaci kamatemelkedés nagyon gyorsan megjelenjen a költségvetés kamatkiadásaiiban. Ezen benchmark teljesítését az ÁKK elsősorban a fix és változó kamatozású instrumentumok súlyának változtatásával tudja befolyásolni, úgy, hogy az éven belüli futamidejű állampapírokat változó kamatozású eszköznek tekinti. 2014. év végén a forintadósság fix elemeinek 61,8%-os aránya a 61%-83%-os referencia sávon belül volt.

⁵ A nemzetközi tőkepiaci válság következtében a hazai tőkepiacról való külföldi tőke kivonás és az igénybe vett nemzetközi hitelcsomag hatására megemelkedett a devizaadósság aránya a korábban tartott 25-32%-os sávhoz képest.

5. Futamidő célkitűzések

Az államadósság átlagos hátralévő futamideje a lejáró adósság finanszírozási (megújítási) kockázatát, míg a súlyozott átlagos futamidő (duráció) az adósság átárazódásához szükséges időt, azaz a kamatváltozásoknak való kitettséget fejezi ki.

Rövid futamidő és változó kamatozás mellett a nagyobb hozammozgások hamarabb megjelennek a kamatkiadásokban, azaz magasabb kamatvolatilitás esetén a kamatkiadások is jelentősen ingadoznak. A hosszabb duráció esetén a kamatváltozások csak tompítottan, több év alatt jelennek meg a kamatkiadásokban, ami komoly stabilizáló szerepet játszik a fiskális folyamatokban is, a kamatkiadások jobban tervezhetővé válnak. Az ÁKK megfogalmazott stratégiai célja, hogy a forintadósság durációja a $2,5 \pm 0,5$ éves sávban alakuljon. 2014. év végén a duráció ezen sáv felső részébe emelkedett, az év végi 2,88 év jelentősen nagyobb, mint 2013. év végén volt és megfelel a benchmarknak.

6. A Kincstári Egységes Számla (KESZ) optimális állománya

A stratégia célul tűzi ki a KESZ-en lévő pénzeszközállomány biztonságos szintjének fenntartását, amelynek elérését az ÁKK által végzett likviditáskezelési tevékenység biztosítja. A likviditáskezelés jellemzőit részletesen a VI. fejezet mutatja be.

7. Az adósságkezelés során alkalmazott elvek, módszerek

Az ÁKK a legtöbb külföldi államadósság-kezelő intézményhez hasonlóan az egyszerűség, átláthatóság, likviditás hármas célrendszere alapján határozza meg az alkalmazott finanszírozási eszközöket és azok értékesítési technikáját, ami az elmúlt években kiegészült a rugalmassággal.

Az egyszerűség és átláthatóság keretében az ÁKK viszonylag kevés számú, a befektetők által ismert és könnyen kezelhető instrumentumot bocsát ki piacokon, transzparens módon, vagyis a forintkötvényeket és a diszkont kincstárjegyeket aukciókon értékesíti, egy évre előre közzétett fix kibocsátási naptár alapján.

A likviditás terén törekszik arra, hogy az állampapíroknak kellően likvid másodpiaca legyen, ez ugyanis kihat a további kibocsátásokra is. A befektetők számára kiemelten fontos szempont, hogy adott esetben a tulajdonukban lévő állampapírokat értékesíteni tudják lejárat előtt. A likvid másodpiacnak két lényeges eleme van: a folyamatos, és a valós piaci árakat tükröző, kétoldalú árjegyzés, és a kellően nagy volumenű (benchmark) állampapír-sorozatok megléte. A nagy volumenű sorozatok felépítésének technikája az adott sorozatok újranityása (rábocsátások alkalmazása), amikor az állam egy adott sorozatba illeszkedően bocsát ki kötvényeket és diszkont kincstárjegyeket. Az elérni kívánt sorozatnagyság kötvények esetében 2014-ben 600-800 milliárd forint körül volt, ami kb. 2-3 milliárd eurónak megfelelő összeg, a nagyobb volument a hosszabb (5 és 10 éves) futamidőknél célozta meg az ÁKK.

A nemzetközi tőkepiaci válság hatására nemzetközileg is megnőtt az állampapír-piacok ingatagsága, a hozamok és felárak volatilitása, és az aukciókon beadott ajánlatok mennyisége. Emiatt a finanszírozás is nagyobb bizonytalansággal végezheti műveleteit. Emiatt is növelte meg az ÁKK a műveleteinél a rugalmasságot. Így sokkal nagyobb mértékben tud reagálni a piaci kereslet változására az állampapírok elsődleges forgalomba hozatalakor a meghirdetéseknél, az aukciós elfogadásoknál és bevezetésre került az aukció utáni nem-kompetitív értékesítés is, aminek célja szintén a vártnál nagyobb keresletre történő reagálás.

III. A finanszírozási igény alakulása 2014-ben

A finanszírozási igény összetevői

Az ÁKK az államháztartás központi alrendszere (kincstári kör) hiányának finanszírozásáért és fizetőképességének fenntartásáért felelős, a másik nagy államháztartási alrendszer, a helyi önkormányzatok önállóan felelősek költségvetésükért, finanszírozásukért és adósságkezelésükért. A kincstári kör egyenlege (bevételeinek és kiadásainak különbsége) a központi költségvetés, a társadalombiztosítási alapok, valamint az elkülönített állami pénzalapok összesített egyenlegét jelenti.

Finanszírozási szempontból a pénzforgalmi szemléletű egyenleg a releváns, ez mutatja a tényleges pénzügyi finanszírozási igényt, továbbá ez határozza meg alapvetően az államadósság adott évi változását. Magyarország EU-tagságából adódóan azonban az ún. ESA 2010 szerinti elszámolású, eredményszemléletű egyenlegadatokat is bemutatásra kerülnek. Ezen adatok részben kiszűrik a pénzforgalmi áthúzódások hatását az adott időszakok folyamatainak más szempontú közgazdasági megítélése érdekében.

A finanszírozásnak a pénzforgalmi műveletek fedezetét kellett biztosítania. A kincstári kör finanszírozása alapvetően a Magyar Nemzeti Banknál (MNB) vezetett Kincstári Egységes Számlán (KESZ) lévő pénzállomány olyan folyamatosan egy adott szinten, vagy afölött tartását jelenti, amely elegendő a kincstári kifizetések lebonyolításához és a lejáró államadósság törlesztéséhez, azaz az állam fizetőképességének fenntartásához, valamint emellett biztonságot is nyújt az előre nem látott finanszírozási sokkok (pl. állampapír-piaci zavarok) esetére. Az Európai Unió (EU) Maastrichti Szerződésében lefektetett alapelv szerint a jegybank nem nyújthat hitelt a költségvetésnek, azaz a központi banknál vezetett államháztartási számlák egyenlege nem lehet negatív.⁶

A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény (a továbbiakban: 2014. évi költségvetési törvény) a központi alrendszer 2014. évi pénzforgalmi szemléletű egyenlegére 1151,5 milliárd forint összegű deficitet irányzott elő. Az ÁKK 2014. évi finanszírozási kiadványa a központi kormányzat hiányával és egyéb, költségvetésen kívüli transferek (privatizációs bevételek, EU-transzferek, MNB tartalékfeltöltés stb.) egyenlegeként összesen 985 milliárd forintos nettó finanszírozási igénnyel számolt (a kiadvány elérhető az akk.hu honlapon a Kiadványok, Finanszírozási terv kiadványok menüpont alatt).

⁶ Lásd részletesen: a Magyar Nemzeti Bankról szóló - 2012. január 1-től hatályos - 2011. évi CCVIII. törvény 15.§-át.

A teljes bruttó finanszírozási igény ezen felül magában foglalja a rövid és az éven túli adósság törlesztését is. A pénzforgalmi szemléletű finanszírozási igény az elmúlt években az alábbiak szerint alakult:

A pénzforgalmi szemléletű finanszírozási igény alakulása 2010-2014. között:

	2010	2011	2012	2013	2014
A központi költségvetés egyenlege	-837,8	-1 719,1	-629,3	-983,1	-837,1
TB alapok egyenlege	-95,6	-88,7	-117,4	-4,7	5,7
Elkülönített állami alapok egyenlege	61,6	67,2	130,5	50,5	5,8
Kincstári kör egyenlege	-871,9	-1 740,6	-616,3	-937,3	-825,7
Az MNB kiegyenlítési tartalékának feltöltése	0,0	-29,1	0,0	0,0	0,0
Privatizációs bevételek és tőkeműveletek egyenlege	30,1	36,7	0,0	0,0	0,0
EU transzferek nettó előfinanszírozása	-125,1	406,6	-238,8	-296,6	-40,7
Nettó finanszírozási igény	-966,9	-1 326,4	-855,1	-1 233,9	-866,4
Rövid futamidejű adósságelemek (kincstárjegyek) törlesztése	-2 048,6	-1 922,3	-1 808,4	-2 594,8	-3 208,2
Éven túli futamidejű adósságelemek törlesztése	-1 752,7	-2 500,6	-2 782,2	-4 096,6	-4 711,3
Bruttó finanszírozási igény	-4 768,2	-5 749,3	-5 445,7	-7 925,3	-8 785,9

Forrás: Magyar Államkincstár, Nemzetgazdasági Minisztérium, ÁKK

* 2011-ben tartalmazza a tényleges kibocsátást nem igénylő MOL részvényvásárlást, a MÁV és a megyei önkormányzati adósság átvállalását is

A nettó finanszírozási igény

Az államháztartás központi alrendszere 2014. évi pénzforgalmi szemléletű teljes hiánya a Nemzetgazdasági Minisztérium adatai alapján 825,7 milliárd forintot tett ki (a GDP 2,6%-a), míg a teljes nettó finanszírozási igényt a nettó EU transzferek növelték 866,4 milliárd forintra (a GDP 2,7%-a). Ez jelentősen elmarad az év elején tervezett összegtől.

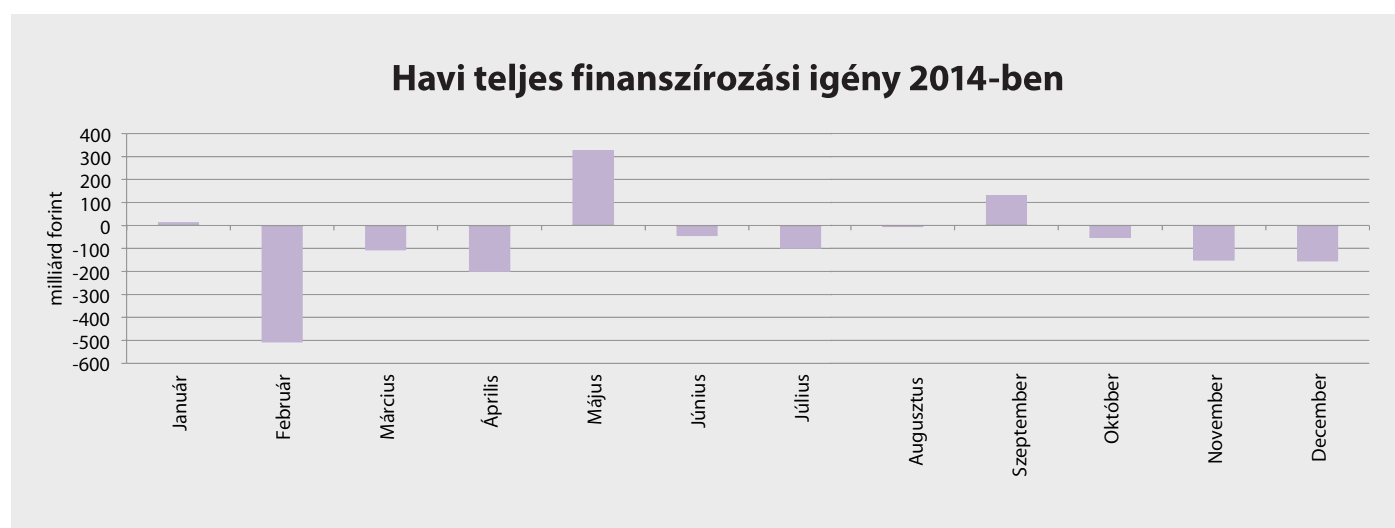
III. A finanszírozási igény alakulása 2014-ben

A 2014. januári finanszírozási kiadvány szerinti és a tény pénzforgalmi finanszírozási igény:

	2014. januári terv (mrd Ft)	2014. megvalósulás (mrd Ft)	2014. évi tények a tervekhez képest
A központi költségvetés egyenlege	-962,0	-837,1	87%
TB alapok egyenlege	0,0	5,7	-
Elkülönített állami alapok egyenlege	-23,0	5,8	-25%
Kincstári kör egyenlege	-985,0	-825,7	84%
Az MNB kiegyenlítési tartalékának feltöltése	0,0	0,0	-
Privatizációs bevételek és tőkeműveletek egyenlege	0,0	0,0	-
EU transzferek nettó előfinanszírozása	0,0	-40,7	-
Nettó finanszírozási igény	-985,0	-866,4	88%
Rövid futamidejű adósságelemek (kincstárjegyek) törlesztése	-3206,8	-3208,2	100%
Éven túli futamidejű adósságelemek törlesztése	-2753,3	-4711,3	171%
Bruttó finanszírozási igény	-6945,1	-8785,9	127%

Forrás: Magyar Államkincstár, Nemzetgazdasági Minisztérium, ÁKK

A kincstári kör nettó finanszírozási igényének éven belüli lefutása 2014-ben is jelentős szezonalitást mutatott, a hiány nagy része az első negyedévben jelentkezett.

Forrás: Magyar Államkincstár, ÁKK

Törlesztések

Az adott évi törlesztések bruttó nagysága egyrészt a korábbi időszakok adósságműveleteinek következménye, amelyet a kötvény-visszavásárlások és csere aukciók, valamint a lakossági állampapírok és a kincstári hálózatban értékesített egyéb állampapírok lejárat előtti visszavásárlása, illetve visszaváltása is befolyásol. Ez utóbbi kettő esetében az ÁKK elfogadó magatartású, azaz a befektetők eladási, illetve visszaváltási szándéka alapján alakul mind az értékesítés, mind a visszafizetés összege.

Az összes bruttó törlesztés 2014-ben mintegy 33%-kal haladta meg a tervezett mennyiséget. Míg a rövid futamidejű diszkont kincstárjegyek, illetve a lakossági állampapírok esetében a törlesztés lényegében a terveknek megfelelően alakult, a forint- és devizakötvények, valamint a hitelek esetében a tervezetthez képest jelentősen nagyobb törlesztés valósult meg 2014-ben. Forint kötvények esetében az adott évi finanszírozást nem érintő csereaukciók következtében 886 milliárd forinttal lett magasabb a törlesztés, valamint az éven túli lejáratú kötvények visszavásárlása következtében további 401 milliárd forinttal. A forint- és devizahitelek esetében a 2014-ben, illetve korábban az önkormányzatoktól és a MÁV Zrt.-től átvállalt kedvezőtlen feltételű hitelek előtörlesztése miatt lett magasabb a megvalósult törlesztés a tervhez képest, amire a kedvező likviditási helyzet nyújtott lehetőséget. A devizaadósság arányának gyorsított csökkentése érdekében az ÁKK 2014-ben 217 millió euró névértékű deviza államkötvényt is visszavásárolt a piacról, amely nem szerepelt az eredeti tervben.

A bruttó törlesztés megvalósulása 2014-ben: ⁷

Milliárd Ft

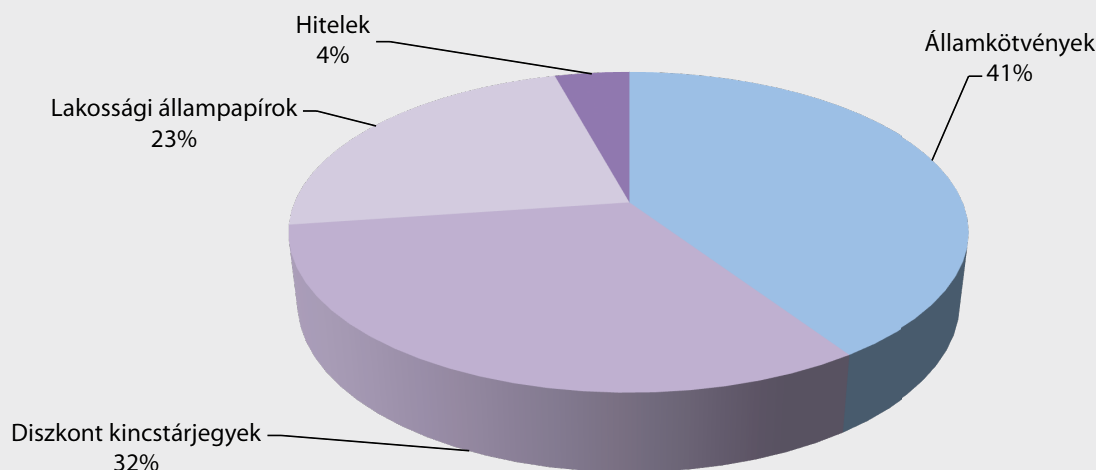
	2013	2014 tervezett	2014 tény
Forintadósság törlesztése	4 544,1	4 365,1	5 930,0
Államkötvények	1 704,4	998,9	2 410,1
Diszkont kincstárjegyek	1 906,5	1 899,7	1 904,9
Lakossági állampapírok	767,9	1 361,0	1 363,7
Hitelek	165,3	105,6	251,3
Devizaadósság törlesztése	2 147,3	1 595,0	1 989,5
Államkötvények	884,4	801,5	925,9
Hitelek	1 262,9	793,4	1 063,6
Összes törlesztés	6 691,4	5 960,1	7 919,5

Forrás: ÁKK

⁷ A kiadványban az ÁKK az éven belüli futamidejű állampapírok esetében a lejáratot és a bruttó kibocsátást az OECD módszertan alapján tünteti fel. Ez alapján bruttó lejáratnak az év elején fennálló rövid futamidejű adósságot kell tekinteni, bruttó kibocsátásnak pedig ezen lejárat és az év közben megvalósuló nettó kibocsátás összegét, ami megegyezik az év végén fennálló állománnyal.

III. A finanszírozási igény alakulása 2014-ben

A 2014. évi forinttörlesztések alakulása

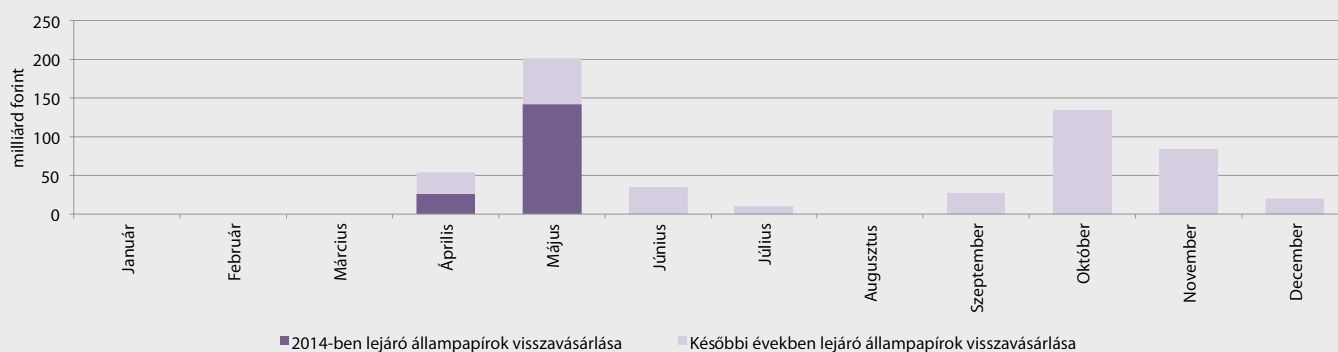

Forrás: ÁKK

Kötvény-visszavásárlások

Az egyösszegben lejáró nagy kötvénysorozatok megújítási kockázatot jelentenek. A megújítási kockázat csökkentése érdekében az ÁKK azon hónapokban, amikor nincs egyébként kötvénylejárát és a likviditási helyzet lehetővé teszi, minden második héten államkötvény visszavásárlási aukciót tart, amelyen a lejáratot megelőzően fél – másfél éves hátralévő futamidejű kötvényeket vásárol vissza. 2014-ben az ÁKK 19 alkalommal összesen 569 milliárd forint összegben vett vissza lejárát előtt államkötvényeket (2013-ban 22 alkalommal 518 milliárd forint összegű államkötvény visszavásárlásra került sor). A visszavásárlások 70%-a (401 milliárd forint) 2014 után esedékes lejárátú kötvény volt, azaz a visszavásárlásuk segítette a lejáratok évek közötti simítását is.

Állampapír-visszavásárlási aukciók 2014-ben

Forrás: ÁKK

A kötvény csereaukcio szintén a megújítási kockázatot csökkenti. Ennek keretében rövid hátralévő futamidejű kötvényt hosszabbra cserélhetnek a befektetők, ami javítja a befektetők befektetési lehetőségeit, egyúttal lehetőséget ad az adósságkezelésnek a futamidő hosszabbítására és a lejáratok előfinanszírozására. A kötvény csereaukciók sikerét mutatja, hogy 2012-től ezekre már rendszeresen, havonta legalább egyszer került sor, míg 2014-től már havi két alkalommal kerültek megtartásra. Így 2014-ben 19 alkalommal került sor kötvénycsere aukcióra, aminek keretében az ÁKK a megelőző évi 120 milliárd forinttal szemben a megemelkedett kereslet hatására 886 milliárd forint összegben cserélt 1-4 éves kötvényeket 4-9 éves papírokra. Elsősorban a kötvénycsere aukció hatására sikerült a forint adósság durációját 2014-ben megemelni.

Devizalejáratok

2014-ben a terveknek megfelelően két, eredetileg 1 milliárd eurós devizakötvény, valamint egy 500 millió angol font kötvény lejáratára valósult meg. A devizaadósság csökkentése érdekében emellett mintegy 217 millió euró értékben vásárolt vissza az ÁKK devizakötvényeket a piacról. Emellett 2014-ban törlesztésre került a nemzetközi hitelcsomag keretében az Európai Bizottság által nyújtott hitel második esedékes részlete is 2 milliárd euró értékben. Továbbá kisebb összegű törlesztésekre is sor került a Nemzetközi Fejlesztési Intézetek felé, valamint a 2014-ben, illetve korábban az önkormányzatoktól átvállalt devizahitelek egy részét is előtörlesztette az állam.

IV. A finanszírozás alakulása

A 2014. évi állampapír-kibocsátások és hitelfelvételek megtervezése és megvalósítása a jóváhagyott adósságkezelési stratégia és referenciamutatók figyelembe vételével történt. Az adósságkezelési stratégia alapján a lejáró devizaadósságot főként devizakibocsátásokkal, a lejáró forintadósságot és a nettó finanszírozási igényt a forintpiacról biztosítja az ÁKK. Ez teszi lehetővé a devizaadósság arányának fokozatos csökkentését. Ugyanakkor amennyiben a forintpiaci kereslet megengedi, akkor a tervezettnél nagyobb forintkibocsátás a lejáró devizaadósság egy részének refinanszírozását is biztosíthatja, amivel gyorsabban csökkenthető a viszonylag magas devizaadósság arány. A forint finanszírozás növelése érdekében 2014-ben is folytatódott a közvetlen lakossági értékesítést felfuttató kormányzati program.

2014 során az ÁKK összesen bruttó 7 457 milliárd forint összegben (86%) vont be forintforrásokat és 1 226 milliárd forint értékben (14%) bocsátott ki devizaadósságot.

A bruttó kibocsátás megvalósulása 2014-ben:

Milliárd Ft

	2013	2014 tervezett	2014 tény
Forintadósság kibocsátása	5 251,7	5 550,1	7 457,2
Államkötvények	1 846,5	1 705,0	3 653,9
Diszkont kincstárjegyek	1 904,9	2 064,1	1 588,6
Lakossági állampapírok	1 471,0	1 780,9	2 086,2
Hitelek	29,3	0,0	128,4
Devizaadósság kibocsátása	2 130,6	1 352,1	1 223,7
Államkötvények	1 921,0	1 099,8	1 177,6
Hitelek	209,6	252,4	46,2
Összes kibocsátás	7 382,3	6 902,2	8 680,9

Forrás: ÁKK

A nettó forintfinanszírozás 1 527 milliárd forintot, a nettó deviza-kibocsátás pedig -766 milliárd forintot tett ki, azaz a teljes nettó kibocsátás 761 milliárd forint volt 2014-ben.

A nettó kibocsátás megvalósulása 2014-ben:

Milliárd Ft

	2013	2014 tervezett	2014 tény
Forintadósság kibocsátása	707,6	1 185,0	1 527,2
Államkötvények	142,0	706,1	1 243,8
Diszkont kincstárjegyek	-1,5	164,4	-316,3
Lakossági állampapírok	703,1	420,0	722,6
Hitelek	-136,0	-105,6	-122,9
Devizaadósság kibocsátása	-16,8	-242,8	-765,8
Államkötvények	1 036,6	298,2	251,6
Hitelek	-1 053,3	-541,1	-1 017,4
Összes kibocsátás	690,8	942,1	761,4

Forrás: ÁKK

A nettó forintkibocsátásokon belül 2014-ben a kedvező keresleti viszonyok hatására megnövekedett a hosszú futamidejű államkötvények és a lakossági állampapírok szerepe. A piaci államkötvények nettó értékesítése – a nagyszámú visszavásárlások ellenére is – jelentősen meghaladta a tervet, 1 244 milliárd forintot tett ki, míg a lakossági állampapírok értékesítése ebben az évben is rekord szintű, - a kincstári kör hiánya nagyságát megközelítő - 723 milliárd forint forrást biztosított. A kötvények és a lakossági állampapírok többletértékesítése lehetővé tette, hogy az ÁKK a tervekkel ellentétben csökkentse a rövid futamidejű diszkont kincstárjegyek állományát. A forinthitelek nettó törlesztése a tervezettet kismértékben haladta meg.

A nettó deviza törlesztés volumene 2014-ben a terveket jelentősen, több mint 500 milliárd forinttal meghaladta, amely részben annak a következménye, hogy a tervekkel ellentétben a Nemzetközi Fejlesztési Intézetektől döntően forintban történt hitellehívás, másrészt a kedvező forintfinanszírozás és likviditási helyzet lehetővé tette, hogy az ÁKK a devizaadósság csökkentése érdekében devizahiteleket törlesszen elő, illetve devizakötvényeket vásároljon vissza.

A tervezett és megvalósult bruttó és nettó forintfinanszírozás

A bruttó forintkibocsátás összességében a 2014. januári tervben szereplőnél 34%-kal magasabb összegben valósult meg, és a kibocsátás szerkezete is kedvezően változott. A rövid futamidejű diszkont kincstárjegyek kibocsátásán kívül minden instrumentum kibocsátása nőtt az év során, az államkötvények (+114%), a lakossági állampapírok (+17%) értékesítése is a tervezettnél jóval magasabb összegben valósult meg. 2014-ben 128 milliárd forint értékben került sor forinthitel lehívásra, ami eredetileg devizában volt tervezve.

Államkötvények

A forint finanszírozás jelentős részét 2014-ben is a piaci forint államkötvények biztosították. A fix kamatozású kötvény aukciókra a szokásos rendben, kéthetente csütörtökön került sor, amin általában a piaci keresletnek megfelelően a 3, 5 és 10 éves kötvényeket ajánlotta fel az ÁKK. A 15 éves kötvényből 4 aukción, a változó kamatozású kötvényekből a korábbi évekhez képest sokkal gyakrabban, 23 aukción történt értékesítés. 2014-ben az államkötvény aukciókon általában jelentős volt a kereslet, az aukciók átlagos kereslete a meghirdetett mennyiség 2,8-szorosa volt. Az aukciókon összesen 2 329 milliárd forint értékű államkötvény-értékesítésére került sor, az aukciókat követő nem kompetitív tendereken további 424 milliárd forint összegű kötvényt sikerült értékesíteni. Az összes aukciós kötvényértékesítés így 2 753 milliárd forintot ért el 2014-ben.

A 2014. évi kötvényértékesítést növelte még a kötvénycsere aukciók keretében kibocsátott 837 milliárd forint (a kötvénycsere aukció során általában eltér egymástól a bevont és a kibocsátott állampapírok mennyisége, a bruttó értékük azonban megegyezik). Ezen felül a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített 6 milliárd forint összegű piaci államkötvények (nem számítva a lakossági Prémium- és Bónusz Magyar Államkötvényt és a babakötvényt), és az egyéb másodpiaci értékesítések és műveletek (pl. OBA, BEVA tranzakciók) is növelték a bruttó kibocsátást, ami 2014-ben összesen repóműveletek nélkül 3 654 milliárd forintot tett ki. Az összesen 2 410 milliárd forint összegű államkötvény-törlesztés eredményeként a nettó forint piaci államkötvény-kibocsátás 1 244 milliárd forint volt, ami lényegesen meghaladja az eredetileg tervezett 706 milliárd forint összegű nettó forint kötvény kibocsátást.

A 3, 5 és 10 éves futamidőn valamint a 3 éves változó kamatozású kötvény esetében új sorozat kibocsátására került sor 2014-ben, míg a kötvénysorozatokat méretének növelése érdekében az egyik 5 éves, valamint a 15 éves fix kötvények, továbbá az 5 éves változó kötvény értékesítése már korábban értékesített állampapír sorozatok újrainyításával, illetve folytatásával történt.

IV. A finanszírozás alakulása

A 2014. év során kibocsátott kötvénysorozatok (mrd Ft):

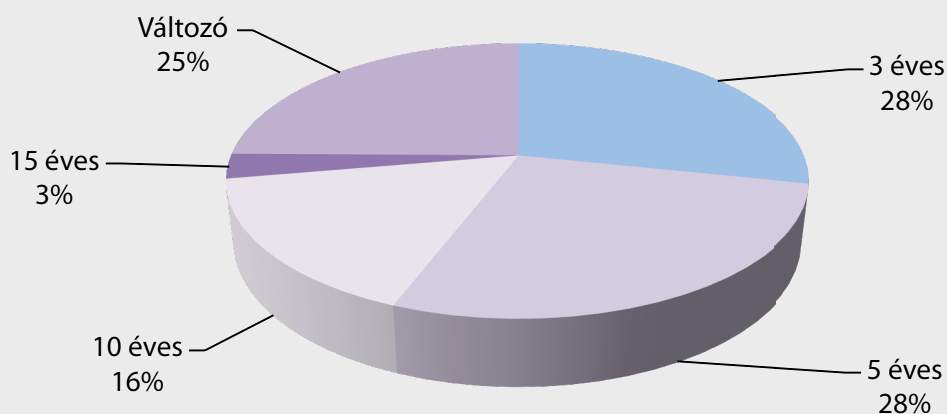
	Futamidő	Aukciók száma	Aukciós kibocsátás az év során	Nem-kompetitív értékesítés	Év végi sorozatnagyság
2017/C*	3 év	15	420	83	503
2018/B	3 év	25	659	119	778
2019/A	5 év	18	463	91	1 185
2019/B*	5 év	12	150	30	399
2020/B	5 év	7	176	29	205
2025/B	10 év	22	413	59	474
2028/A	15 év	3	46	13	180

*változó kamatozású kötvény

Forrás: ÁKK

A bruttó kötvénykibocsátás futamidő szerinti szerkezetén belül a befektetői keresletet tükrözve továbbra is magas, 28-28% a 3 és 5 éves kötvények részesedése, a 10 éves kötvény 16%-ot, míg a 15 éves kötvény részesedése 3%-ot tett ki. Jelentősen nőtt ugyanakkor a változó kamatozású kötvények részesedése a 2013. évi 7%-ról 25%-ra a megnövekedett kereslet nyomán.

Az aukciós kötvénykibocsátás futamidő szerinti megoszlása 2014-ben

Forrás: ÁKK

Diszkont kincstárjegyek

A 3 és 12 hónapos futamidejű diszkont kincstárjegyek (DKJ) alapvetően likviditáskezelési célú rövid futamidejű instrumentumok, amelyek kibocsátási összegének változtatásával az ÁKK simítani tudja a finanszírozási igény éven belüli ingadozása által okozott likviditási kilengéseket. Emellett a diszkont kincstárjegyek részt vesznek a hosszabb távú finanszírozásban a tartósan fenntartott állományukkal, illetve alternatív finanszírozási forrást is biztosíthatnak. Az említett instrumentumokat egészíti ki - szükség esetén - a még rövidebb futamidejű, ún. likviditási diszkont kincstárjegy, amely egy korábban kibocsátott, kb. 6 hetes hátralevő futamidejű DKJ sorozat újranyitását jelenti.

2014-ben összesen 1 589 milliárd forint értékben értékesített diszkont kincstárjegyeket az ÁKK, ami jelentősen elmarad a 2013. évi kibocsátástól. A kedvező likviditási helyzetre, valamint a lakossági értékesítés terv feletti alakulására tekintettel az ÁKK 2014. második félévétől visszafogta a diszkont kincstárjegyek kibocsátását, így a diszkontkincstárjegyek nettó kibocsátása -316 milliárd forint lett 2014-ben.

Forrás: ÁKK

Lakossági állampapírok

A kifejezetten a lakossági kisbefektetők számára kialakított állampapír-konstrukciók értékesítése az ÁKK egyik kiemelt stratégiai célja. A lakossági állampapírok, amelyek révén a háztartási megtakarítások közvetlenül bevonhatóak a finanszírozásba, sajátos terjesztési hálózatuk révén országszerte könnyen hozzáférhetőek.

E speciális konstrukciók segítségével egy olyan alternatív piacot ér el az ÁKK, amelynek viselkedése jól kiegészíti az egyéb piacok értékesítési eredményeit. Stratégiai szempontból azért jelentős a lakossági állampapírok szerepe, mert az irántuk megjelenő kereslet az ÁKK sokéves tapasztalata alapján éppen ellentétesen mozog a tőkepiaci állampapírok iránt támasztott kereslethez képest. A két különböző állampapírtípus együttes alkalmazása tehát kiegyensúlyozottabbá teszi a finanszírozást, csökkenti a finanszírozási kockázatot.

IV. A finanszírozás alakulása

Az ÁKK az év során jelentős marketing kampánnyal, versenyképes hozamokkal és új termékekkel is segítette az értékesítés felfutását. Ennek hatására folytatódott a lakossági állampapír értékesítés növekedése. Az ÁKK a kamatozó kincstárjegyből 1 092 milliárd forintot, a féléves kamatozó kincstárjegyből 58 milliárd forintot, a postai hálózatban értékesített kincstári takarékjegyekből 330 milliárd forintot értékesített, ami minden állampapír esetében meghaladja a 2013. évi teljesítményt. A kamatozó kincstárjegyek állománya mintegy 101 milliárd forinttal, a fél éves kamatozó kincstárjegyek állománya 8 milliárd forinttal, a kincstári takarékjegyek állománya pedig 20 milliárd forinttal emelkedett az év során. Az inflációkövető Prémium Magyar Államkötvény valamint az egyéves diszkontkincstárjegyek aukciós hozamához képest bónuszt fizető, 2014-ben bevezetett Bónusz Magyar Államkötvény értékesítése 2014-ben rendkívül sikeresnek bizonyult. Ez a kötvénytípus 598 milliárd forint értékben került értékesítésre, ami 585 milliárd forint nettó forrásbevonást jelentett. A 2013. év végén bevezetett, Start számlára vásárolható 19 éves futamidejű babakötvény értékesítése 9 milliárd forintot tett ki. Mindez mutatja, hogy sikeres volt az ÁKK 2014. évi célja a futamidő növelésére a lakossági állampapír értékesítésben.

Összesen a közvetlen lakossági állampapírok nettó kibocsátása 723 milliárd forint volt, lényegesen meghaladva a tervezett 420 milliárd forintos összeget.

A tervezett és megvalósult bruttó és nettó devizafinanszírozás

2014. év folyamán a Magyar Állam nevében az ÁKK 2 nemzetközi kötvénysorozatot értékesített, amelyek révén az eredetileg tervezett 3,3 milliárd eurótól lényegesen kevesebb, összesen 3 milliárd USD (679 milliárd forint, 2,2 milliárd EUR) összegben vont be forrásokat. A nemzetközi devizakötvények nettó kibocsátása -220 milliárd forint volt. A 2012-ben bevezetett belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a 2013-ban bevezetésre került letelepedési államkötvény bruttó értékesítése 499 milliárd forint, a minimális visszaváltás miatt nettó kibocsátása együttesen 472 milliárd forint volt, ami a tervezettét jóval meghaladta. Ennek következtében 2014-ben a deviza államkötvények esetében 252 milliárd forintos nettó értékesítés valósult meg. (Az eredetileg tervezett nettó kibocsátás 298 milliárd forint volt.)

A Magyar Állam által 2014-ben kibocsátott devizakötvények jellemzői:

Devizanem	Eredeti kibocsátási összeg	Kibocsátás dátuma	Lejárat dátuma	Futamidő (év)	Kamatozás
USD	2 000 000 000	2014.03.25	2024.03.25	10	5,375%
USD	1 000 000 000	2014.03.25	2019.03.25	5	4%

Megnevezés	Devizanem	Kibocsátás dátuma	Lejárat dátuma	Futamidő (év)	Kamatozás
2017/X	EUR	2014.03.04	2017.04.21	3	Változó (Prémium)
2019/T	EUR	2014.01.15	2019.12.20	5	Fix (Zéró kupon)

Forrás: ÁKK

A nemzetközi pénzügyi szervezetektől az állam részéről 2014-ben 5 milliárd forint (15 millió euró) értékben került sor projektfinanszírozó devizahitel-lehívásra, illetve 41 milliárd forint (132 millió euró) értékben korábban lehívott és swapokkal forintra váltott hitelek devizahitellé alakítására. Az Európai Beruházási Banktól (EIB) lehívott hitel az államreform és elektronikus közigazgatás projekt finanszírozására irányult. 2014-ben az ÁKK törlesztette az EU felé fennálló 2 milliárd euró összegű hitelét. (618 milliárd forint) Emellett csaknem 150 milliárd forint összegben törlesztett elő később lejáró, kedvezőtlen kamatkondíciókkal rendelkező devizahiteleket az ÁKK a szerződés szerinti törlesztések mellett. Mindezek következtében 2014-ben a tervezett -541 milliárd forintos nettó devizahizahitel lehívásokkal szemben, ténylegesen -1017 milliárd forintos nettó devizahitel lehívás valósult meg. A teljes nettó devizakibocsátás tehát -766 milliárd forint volt 2014-ben a tervezett -243 milliárd forint helyett.

V. Az államadósság alakulása 2014 folyamán

Az ÁKK az államadósságot, azaz az államháztartás központi alrendszerének adósságát kezeli, valamint gondoskodik a központi költségvetés fizetőképességéről. Az államadósság 2014-ben – repóműveletekkel együtt – 1 882 milliárd forinttal (8,6%-kal) 23 881 milliárd forintra nőtt. Az államadósság növekedését öt tényező együttes hatása eredményezte. Az államadósság növekedését okozta az államháztartás központi alrendszerének 825,7 milliárd forintos hiánya, a hiányban nem megjelenő 40,7 milliárd forintos EU transzferek finanszírozása, és a 436,7 milliárd forintos adósságtvállalás. Ezen kívül a forint leértékelődése miatt a devizaadósság árfolyamvesztése 524,7 milliárd forint volt, míg a likviditáskezelési és egyéb műveletek összesített hatása 54,7 milliárd forint volt (a KESZ állománya ennél lényegesen nagyobb mértékben emelkedett 2014-ben). Az ÁKK által az önkormányzatoktól 2014-ben átvállalt 437 milliárd forint összegű adósság ugyanakkor nem növelte az államháztartás teljes adósságát, mivel az államháztartás egyik alrendszeréből (önkormányzati) átkerült az adósság a másik alrendszerbe (központi).

A központi költségvetés bruttó adósságának alakulása 2014-ben:

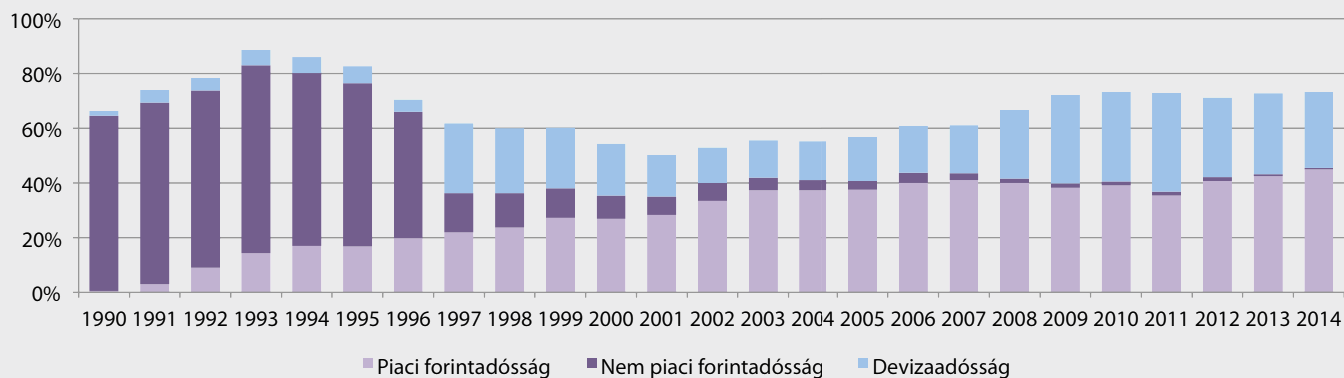
Milliárd Ft

	2013		2014		Változás
Forintadósság	12 976	59%	14 612	61%	1 636
Hitelek	604	3%	623	3%	20
Államkötvények	8 779	40%	9 989	42%	1 210
Lakossági állampapírok	1 689	8%	2 411	10%	723
Diszkont kincstárjegyek	1 905	9%	1 589	7%	-316
Devizaadósság	8 905	40%	8 958	38%	53
Hitelek	2 736	12%	2 164	9%	-571
Államkötvények	6 169	28%	6 794	28%	624
Összesen	21 881	99%	23 570	99%	1 689
Egyéb kötelezettségek	117	1%	311	1%	194
Mindösszesen	21 999	100%	23 881	100%	1 882

Forrás: ÁKK

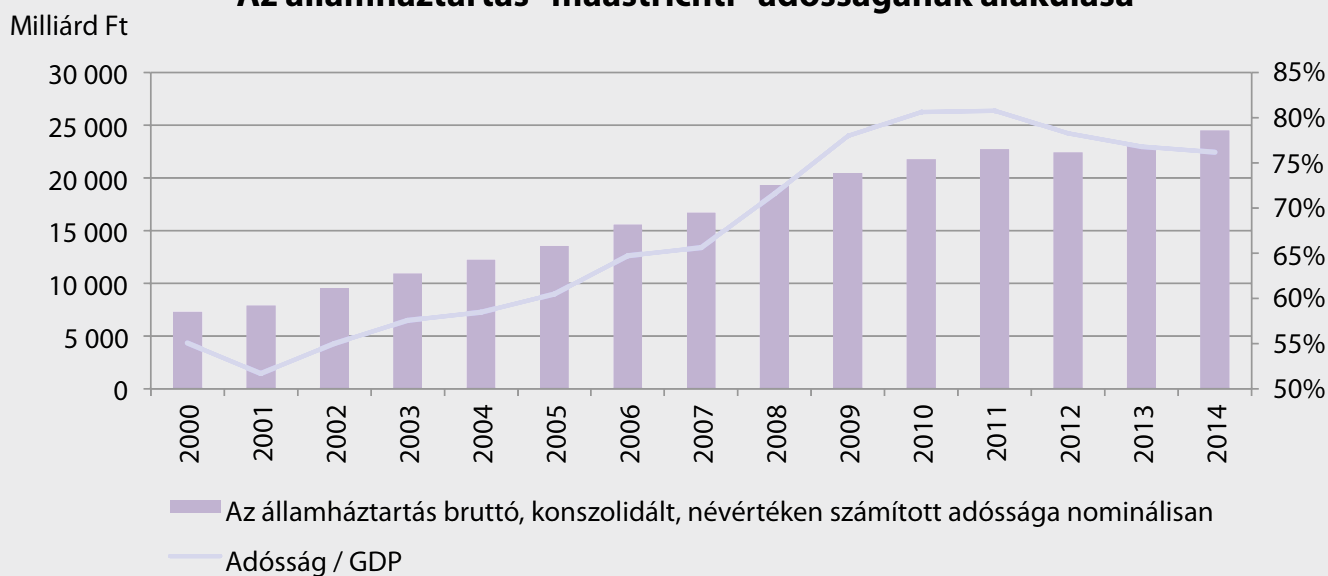
Az államadósság tényleges gazdasági terhet kifejező, azt az ország gazdaságának teljesítményéhez mérő adósság/GDP mutató (adósságráta) a rendszerváltást követő gazdasági visszaesés hatására 1993-ban 88,7%-kal érte el a legmagasabb értékét. Az 1990-es évek közepétől a gazdaságpolitikai stabilizáció hatására az adósságráta 2001-ig erőteljesen csökkent, majd újra emelkedni kezdett. 2011-től az államadósság újra csökkenni kezdett. Bár az előzetes adatok szerint a 2013. év végi 73,2%-ról 2014 végéig 74,2%-ra emelkedett az államháztartás központi alrendszerének az ÁKK által kezelt adósság/GDP értéke, ami a csökkenő adósságtrend folytatódása mellett az önkormányzati adósságtvállalás hatásait tükrözi, a teljes államháztartás (maastrichti) adóssága 2014-ben is csökkent.

Az adósság/GDP és az adósság összetételének alakulása

Forrás: ÁKK

Az államháztartás "maastrichti" adósságának alakulása

Forrás: EUROSTAT

V. Az államadósság alakulása 2014 folyamán

A forintadósság jellemzői

Az államadósság 61%-át kitevő forintadósság 2014 során 1 636 milliárd forinttal (12,6%-kal) 14 612 milliárd forintra nőtt, a nettó finanszírozási igényt jóval meghaladó nettó forintkibocsátás, valamint az önkormányzatoktól átvállalt forint adósság következtében.

2014. év végén a teljes adósság 42%-át a hosszú futamidejű forint államkötvények alkották (piaci és nem piaci kötvények, eltekintve a lakossági kötvényektől). Az összesen fennálló 9 989 milliárd forint állomány 23 kötvénysorozatból állt, így az átlagos állomány 434 milliárd forint volt, és közülük 7 sorozat rendelkezett 600 milliárd forintnál nagyobb állománnyal, a legnagyobb sorozat mérete 1 185 milliárd forint volt. Összehasonlításképp egy évvel korábban a 8 779 milliárd forint összegű kötvényállomány 23 sorozatból állt, a legnagyobb sorozat 910 milliárd forintos volt, és az átlagállomány 382 milliárd forintot tett ki, azaz nőtt az egyes sorozatok mérete 2014-ben.

A diszkont kincstárjegyek állománya 1 589 milliárd forintot tett ki 2014-ben, vagyis jelentősen csökkent 2013-hoz képest. 2014. év végén 18 sorozat volt a piacon, átlagosan 88 milliárd forintos állománnyal. Ezen belül 5 sorozat – eredeti futamidejét tekintve 12 hónapos kincstárjegy - állománya haladta meg a 100 milliárd forintot, ezen sorozatok átlagos nagysága 228 milliárd forint volt.

A lakossági állampapírok állománya a lakossági értékesítés következtében 2014-ben is jelentős mértékben emelkedett. Az 1 és 2 éves Kincstári Takarékjegyek, valamint az 1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz együttes állománya 355 milliárd forintot, a Prémium Magyar Államkötvények és az újonnan bevezetett Bónusz Magyar Államkötvények együttes állománya pedig 928 milliárd forintot ért el. A Kamatozó Kincstárjegyek év végi állománya 1 089 milliárd forint, a Féléves Kamatozó Kincstárjegy állománya pedig 29 milliárd forint volt. Összességében december végén a lakossági állampapírok állománya 2 411 milliárd forintot tett ki, amely a teljes forint adósság 16,5%-ának felelt meg.

A nem piaci forint állampapír állomány összegében tovább csökkent 2014-ben, miután ezen államkötvényekből nincs új kibocsátás és a meglévő állomány folyamatosan jár le. A nem piaci értékesítésű államkötvények év végi állománya 141 milliárd forint volt, amely a teljes forintadósságnak kevesebb, mint 1%-át tette ki. A forinthitelek állománya a vizsgált időszakban 128,4 milliárd forint hitelfelvétel, 142,6 milliárd forint önkormányzati- és MÁV hitelátvállalás és a swapok révén átváltott egyes forinthitelek esedékesség miatt megvalósult visszaváltását is magába foglaló 251,3 milliárd forint törlesztés következtében 19,7 milliárd forinttal 623,3 milliárd forintra nőtt.

A következő években esedékes lejáratokat csökkentő kötvény visszavásárlási aukciók és csereaukciók eredményeképpen a kötvényadósság lejárat szerkezete 2014-ben jelentősen kitolódott a hosszabb lejáratok felé.

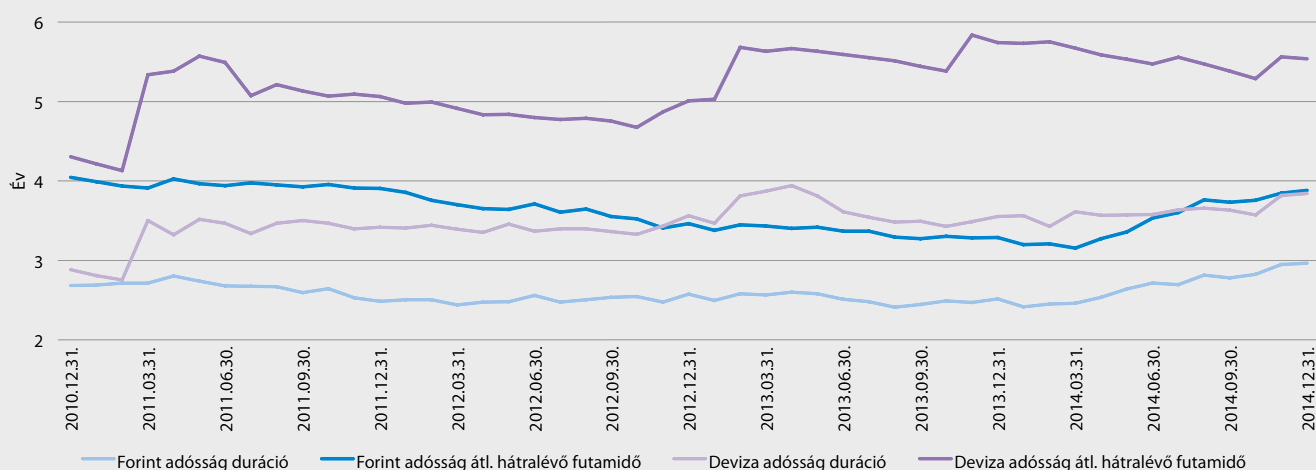
A 2014 végén fennálló forintadósság lejáratí profíljá

Forrás: ÁKK

2014-ben a jelentős kötvény értékesítés valamint csereaukciók és visszavásárlási aukciók hatására a futamidő mutatók emelkedtek, a természetes rövidülést bőven kompenzálni tudták az elsődleges kötvénypiaci műveletek (aukciók, csereaukciók). 2014. december végére a teljes forintban denominált adósság portfólió durációjá a 2013. év végi 2,52 évről 2,97 évre emelkedett, az átlagos hátralévő futamidő 3,9 évet tett ki.

A teljes forint- és devizaadósság durációjá és átlagos hátralévő futamideje

Forrás: ÁKK

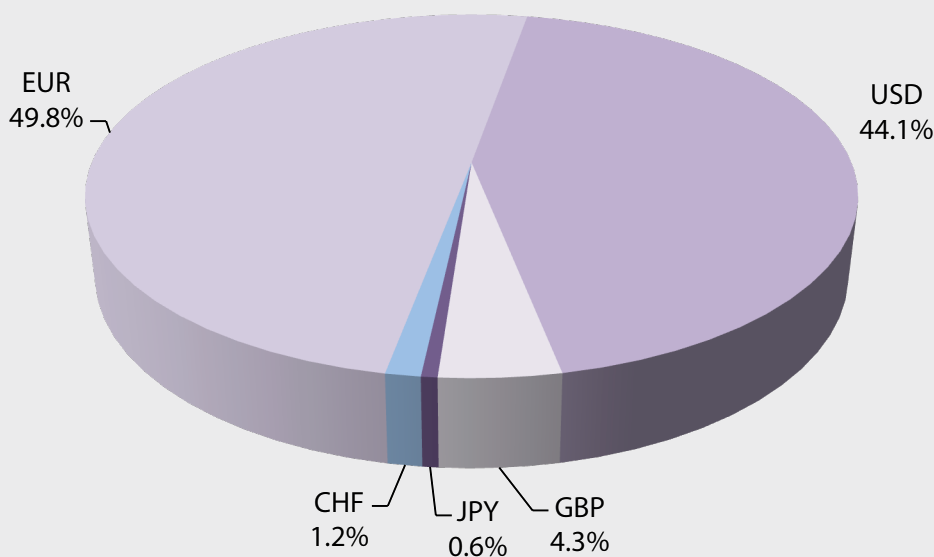
V. Az államadósság alakulása 2014 folyamán

A devizaadósság jellemzői

A központi költségvetés devizában fennálló bruttó adóssága összességében 53 milliárd forinttal nőtt 2014-ben, és az év végén 8 958 milliárd forintot (28 milliárd eurót) tett ki. A teljes bruttó államadósságon belül így a devizaadósság részaránya – mark-to-market betétek nélkül – 38%-ra csökkent, ami kismértékű csökkenés a 2013. év végi 40%-hoz képest. A viszonylag kisebb arány csökkenést a forintosítás ellenére a forint euróhoz képest bekövetkezett gyengülése magyarázza.

A devizakötvények állománya 6 794 milliárd forintot ért el az év végén, szemben az egy évvel korábbi 6 169 milliárd forint összeggel. A jelentős növekedés a nagymértékű árfolyamveszteség mellett a belföldi (letelepedési kötvény és Prémium Euró Magyar Államkötvény) devizakötvények jelentős összegű értékesítésének az eredménye. A kötvényadósság az összes devizaadósság 76%-át tette ki év végén. Az 1999-től kibocsátott devizakötvény-adósság 2014. december 31-én 24 kötvénysorozatból állt, melyből 11 (beleértve a belföldi devizakötvényeket is) euró, 9 USD, 2 angol font, 1 svájci frank és 1 japán jen denominációjú volt. Swapműveletek révén – a stratégiának és a benchmarknak megfelelően – valamennyi nem euróban kibocsátott kötvény euróban fennálló fizetési kötelezettséggé lett átalakítva.

A devizaadósság devizanemenkénti megoszlása swapok előtt, 2014 végén

Swapok után a devizaadósság 99%-a euróban állt fenn 2014 végén

Forrás: ÁKK

A devizahitelek aránya a devizaadósságon belül 24%-ra csökkent. A devizahitel portfólió főként a 2009 folyamán a hitelpiaci válság következtében felvett EU hitelből, a Nemzetközi Fejlesztési Intézetektől lehívott hosszú futamidejű projektfinanszírozó hitelek (például EIB és CEB hitelek), valamint az önkormányzatoktól átvállalt hitelek (például EIB és CEB hitelek) áll.

A devizaportfólió futamidejét jellemző mutatók 2014-ben vegyesen alakultak. A jelentős összegű negatív nettó devizakibocsátás következtében a deviza adósság átlagos hátralévő futamideje 5,7 évről 5,5 évre csökkent, ugyanakkor a devizaadósság durációja a hozamok nagymértékű csökkenésének következtében ennek ellenére emelkedett 3,8 évre. (2013. év végén 3,6 év volt)

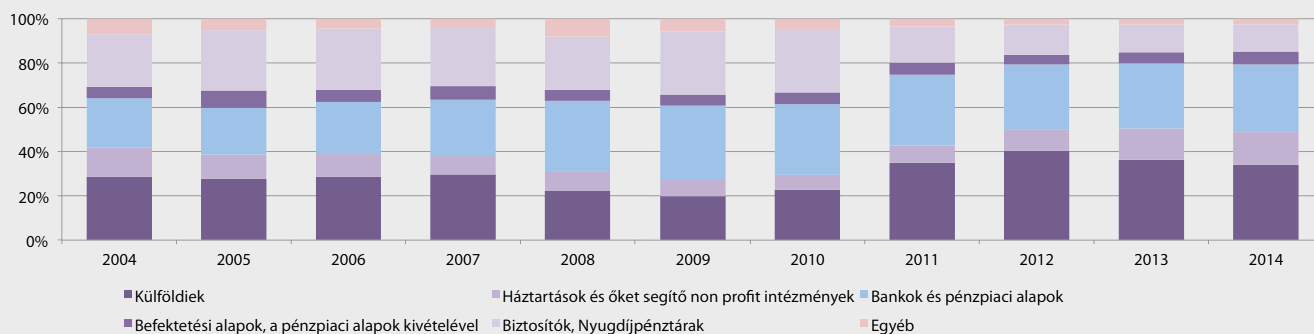
Egyéb kötelezettségek

A nemzetközi piaci szokványok alapján a swap műveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az ezen jogcímen elhelyezésre kerülő betét azt mutatja, hogy a nem euróban kibocsátott devizakötvények értéke mennyivel növekedett volna az államadósságon belül az euró kötvényekhez képest, ha nem lett volna átváltva arra. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többlet adósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. Ezen betétek a devizakötvények lejáratával fokozatosan kivezetésre fognak kerülni, ami együtt jár a tényleges törlesztéskor a jelen állapot szerint mintegy 10% körüli megtakarítással. Az ÁKK-nál elhelyezésre kerülő betétek- nem finanszírozási célú műveletek és az egyéb kötelezettségek között kerülnek kimutatásra az államadósság részeként. 2014. év folyamán az ÁKK-nál elhelyezett mark-to-market betétek állománya az év végén 311 milliárd forint volt. A betétállomány 2013. év végéhez képesti 194 milliárd forintos növekedését elsősorban az eurónak a többi devizához képest bekövetkezett gyengülése idézte elő.

Az államadósság tulajdonosi szerkezete

A Magyar Nemzeti Bank által publikált teljes (piaci és nem piaci) állampapír-tulajdonosi statisztika alapján 2014-ben is folytatódott az állampapírok tulajdonosi szerkezetében bekövetkezett változás: A nem rezidens befektetők részesedése az előző évhez képest 36%-ról 34%-ra csökkent. A befektetési alapok, biztosítók és nyugdíjpénztárak részesedése érdemben nem változott, azonban a lakossági állampapír állomány súlya 2014-ben tovább emelkedett.

Az egyes befektetői szektorok állampapírtulajdonosi részesedése

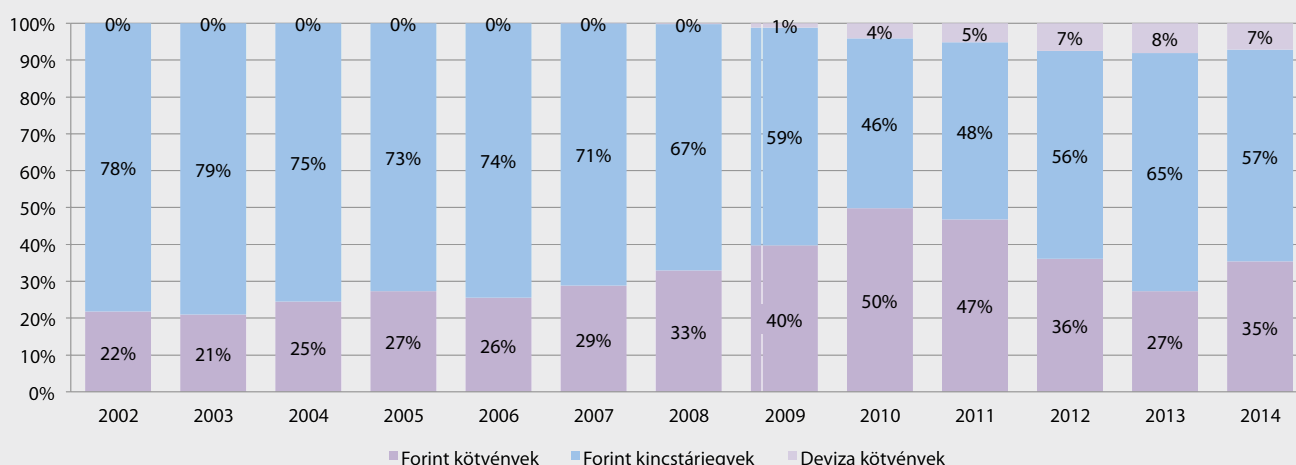
Forrás: MNB

V. Az államadósság alakulása 2014 folyamán

2014-ben a külföldiek abszolút összegben és relatíve is csökkentették állományukat, a külföldiek kezében lévő forint állampapír-állomány mintegy 121 milliárd forinttal csökkent, így 4 873 milliárd forintot tett ki. Az általuk tulajdonolt forint állampapírok durációjára 0,8 évről 4,1 évre nőtt, míg az átlagos hátralévő futamidő 0,9 évről 4,8 évre nőtt 2014-ben. A jelentősen csökkenő, így továbbra is alacsony diszkont kincstárjegy tulajdon következtében továbbra is igaz, hogy a külföldiek elsősorban a hosszabb futamidejű kötvényeket tartják, a külföldi portfólió átlagos futamideje továbbra is meghaladja a teljes forintpiaci állampapír állomány hasonló mutatóját.

A háztartások közvetlen állampapír állománya 2014-ben, 2 333 milliárd forinttal érte el az eddigi maximumát, jelentősen, nominálisan több mint 340 milliárd forinttal, 17%-kal nőtt az előző évhez képest. Az ÁKK-nak versenyképes árazással, új termékekkel és intenzív marketing támogatással jelentős mértékben sikerült növelnie a lakossági állampapír állományt. A hosszú futamidejű forint kötvények aránya nőtt, míg a rövid futamidejű állampapírok aránya csökkent a háztartások állampapír-portfóliójában.⁸

Háztartások állampapír-befektetéseinek megoszlása

Forrás: MNB

⁸ A lakossági állampapír szerkezet változásakor figyelembe kell venni az elmúlt években bekövetkezett gyors állománynövekedést, így egy csökkenő súlyú állampapír fajta is jelenthet valójában növekvő állományt.

A likviditáskezelés szükségessége és célja

A Stabilitási törvény felhatalmazása alapján az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezelése és az azzal való gazdálkodás az ÁKK feladata⁹. A költségvetési bevételek és kiadások alakulásának sajátos ciklikusságából adódóan, valamint a tőkeműveletek (adósságtörlesztések, adósságfelvételek) hatása következtében a KESZ-en lévő pénzállomány napi változása folyamatosan jelentős (akár 100 milliárd forintot is meghaladó) ingadozást mutat.¹⁰

A KESZ-en megvalósuló költségvetési ki- és befizetésekkel naponta jelentős mennyiségű pénz kerül be a gazdaságba, illetve kerül ki onnan. Ezen ingadozás csökkentése segítheti a pénzpiacok működését és hozzájárulhat a finanszírozás biztonságának növeléséhez. A pénzpiaci likviditás és a KESZ-állomány közötti kapcsolat a gyakorlatban a döntően hó végi adóbefizetések, valamint a hónap eleji kincstári kifizetések idején a legerősebb. Adóbefizetések idején a bankrendszerben lévő szabad likviditás lecsökken, a KESZ-állomány nő. A növekvő KESZ-állomány terhére megvalósított pénzkihelyezés így visszapótolja a hiányzó likviditást a pénzpiacon. Csökkenő KESZ-állomány (pl. hónap eleji bérfizetés) idején történő pénzbevonás esetében ez a folyamat fordítva játszódik le.

A nemzetközi tőkepiaci válság hatására jelentősen változott a likviditáskezelés és a bankközi pénzpiac működése, emiatt a fenti kapcsolat erőssége csökkent. A bankok jelentős összegű szabad likviditással rendelkeznek, amit a jegybanki sterilizációs eszközökben tartanak, amivel könnyebben kezelni tudják átmeneti likviditási hiányukat, így nem feltétlenül veszik igénybe az ÁKK által kínált repókötési lehetőséget. Ennek következtében az ÁKK tervezett repókötései – főként az aktív oldalon – 2014-ben sem mindig valósultak meg.

A KESZ simítási tevékenység és a szabad pénzeszközökkel való gazdálkodás során az ÁKK azt a célt tűzte ki, hogy a KESZ nap végi állománya a benchmark szerinti optimális (egyben minimálisan előírt) szintet érje el, illetve a KESZ tényleges szintje a meghatározott optimális KESZ-állomány feletti 100 milliárd forintos sávon belül maradjon.¹¹ A KESZ célsávban tartásának módja, hogy a felső határ feletti állomány kihelyezésre kerül a pénzpiacra, illetve, ha az alsó célérték eléréséhez további források szükségesek, akkor azokat az ÁKK bevonja a pénzpiacról.

Az alkalmazott eszközök

Az ÁKK a nap végi KESZ-állomány célsávba igazítása érdekében 2014-ben a következő eszközökkel élt:

- aktív és passzív állampapír-repóügyletek,
- az igény szerint rugalmasan kibocsátható, jellemzően 6-8 hetes, ún. likviditási diszkont kincstárjegyek (LDKJ) értékesítése,
- rendszeres államkötvény-visszavásárlások,
- a 3 és 12 hónapos diszkont kincstárjegyek aukciós mennyiségének aktív változtatása,
- az ÁKK rendelkezésére álló szabad devizabetét állomány átmeneti felhasználása a likviditáskezelésben FX konverzió, illetve FX swap ügyletek útján.

⁹ Stabilitási tv. 13. § (1) bekezdés.

¹⁰ Az elsődleges költségvetési kiadások és bevételek összehangolása, valamint ezek összesített napi egyenlegének előrejelzése a Magyar Államkincstár feladata.

¹¹ A sáv meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy léteznek olyan adósságműveletek, amelyek bár a KESZ állományát akár tartósan is megemelik, a bankrendszer likviditását mégsem befolyásolják. Ilyenek például a külföldi devizaforrás-bevonásból vagy az MNB-vel szembeni tranzakciókból eredő pénzmozgások, amiket az ÁKK a műveletei során csak fokozatosan vezet a piacra, amit a célsáv korrekciójával (a felső korlát átmeneti emelésével) hajt végre.

VI. Likviditáskezelési tevékenység

Ezen eszközök alkalmazása attól függ, hogy milyen időtávú ingadozást kíván kezelni az ÁKK. Hosszabb futamidejű ingadozások simítására a kötvény-visszavásárlások és a diszkont kincstárjegyek, a negyedéven belüli kiigazításokra a likviditási diszkont kincstárjegyek alkalmasak. Az egészen rövid futamidejű (akár napi) cél eléréséhez, a nap végi KESZ sávban tartására az ÁKK repóügyleteket alkalmaz. A felső célérték feletti állomány esetében az ÁKK aktív repóval (pénzkihelyezéssel, állampapír-bevonással), az alsó határ alatti várható állomány esetében pedig passzív repó művelettel (pénzbevonással, állampapír-kihelyezéssel) él. Az alkalmazott repók futamideje 1 nap (overnight, tom-next, spot-next), illetve 7 nap (spot-week).

A finanszírozás biztonsági tartalékait növelik továbbá a devizabetétek. A devizabetét felhasználások az átmeneti jelentős likviditási igényeket biztosíthatják (például nagy kötvénylejáratok vagy az Európai Unióval kapcsolatos transzferek esetében). További biztonsági tartalékot jelentenek a több különböző pénzügyintézetnél fennálló úgynevezett stand-by hitelkeretek, amelyek igénybe vételére 2014 folyamán nem került sor.

Az egyes eszközök alkalmazásának 2014. évi tapasztalatai

2014. év során 14 alkalommal, összesen 855 milliárd forint névértékben került sor LDKJ aukciókra, amelyekre döntően az első negyedévben esedékes jelentős összegű lejáratok miatt volt szükség.

2014-ben likviditási repó tranzakciók összege 5 248 mrd forint volt, ami csupán kétharmada a 2013. évi 7 621 milliárd forintos kötőösszegnek. Ebben az évben mind az aktív mind a passzív repó kötések összege csökkent 2013-hoz képest, aminek fő oka, hogy passzív oldalon az ÁKK-nak a KESZ állomány kedvező alakulása miatt nem volt szüksége olyan mértékben passzív repó meghirdetésére, mint korábban, aktív oldalon pedig a piaci kereslet továbbra is alacsony a bankok likviditásbősége miatt.

Az ÁKK a repópiaci aktivitás fenntartása érdekében jellemzően akkor is meghirdet repótendereket, ha a célsávon belül várható a KESZ, ilyenkor általában a sávközepet célozva, kis összegű repó meghirdetésre kerül sor. 2014-ben az ÁKK a 253 munkanapból 250 napon tartott repótendert, a repóknak azonban csak egy része teljesült. A repókötések iránya szerint tekintve pénzbevonást jelentő passzív repókkal az ÁKK 4 705 mrd forintot vont be az évben (a repók indulási időpontját tekintve), míg aktív repókkal összesen 543 mrd forintot helyezett ki.

A likviditáskezelési műveletek alkalmazásával 2014-ben a 253 munkanapból 251 munkanapon az előírt minimális szint felett alakult a nap végi KESZ záróállomány.

Az ÁKK 2014-ben 84 overnight repótendert tartott (ez az összes repótender harmada volt), ebből 76 ajánlatkérés pénzkihelyezést célzott, 8 tender passzív irányú volt. Az overnight ajánlatkérések közül az átlagosnál nagyobb arányban fordult elő sikertelen tender.

Rendelkezésre állási repó

Az ÁKK nem csupán likviditáskezelési célból végez repóműveleteket. A „repó rendelkezésre állás” célja az elsődleges forgalmazói árjegyzés támogatása, az állampapírügyletek zavartalan lebonyolításának, valamint a forgalom növelésének elősegítése. Amennyiben egy Elsődleges forgalmazónak átmenetileg szüksége van egy árjegyzés alatt lévő állampapírra, ám azt a piacon nem, vagy csak aránytalanul magas költségek mellett tudná megszerezni, akkor a repó keretszerződés alapján az ÁKK-hoz fordulhat, amely megfelelő fedezet mellett rendelkezésre bocsátja az adott értékpapírt egyhetes repóügylet keretében. A repó rendelkezésre állási lehetőséggel 2014-ben a megelőző évnél jóval aktívabban éltek az erre jogosult partnerek.

Az állampapírok másodpiaca fejlesztésének fontos eleme az állampapír kereskedést kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése, egy átlátható, a piaci szereplők számára széles körben elérhető, megfelelő likviditást és piacmélységet biztosító kereskedési rendszer bevezetése. Többéves előkészítési folyamat eredményeképpen 2012-ben bevezetésre került az MTS Hungary elektronikus kereskedési rendszer,¹² amely az euró övezet majdnem valamennyi tagországában kiszolgálja az állampapírpiacon,¹³ és Magyarországon is az elsődleges forgalmazók kötelező árjegyzésének helye lett.

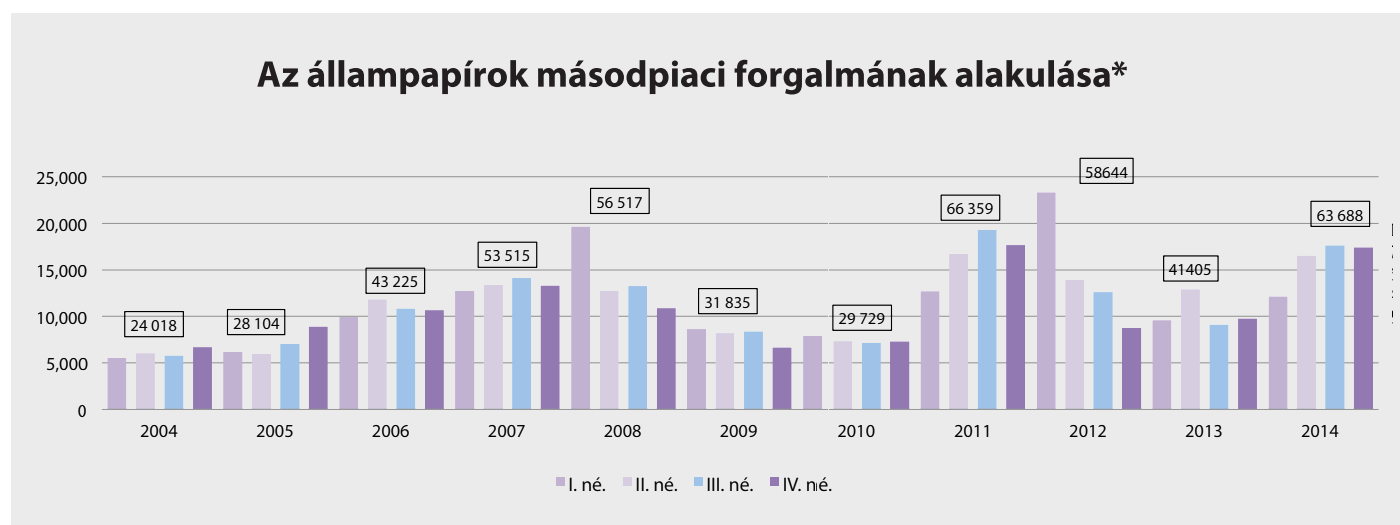
A rendszeren a kereskedési idő naponta 9.00-16.45 óráig tart, amely időszakon belül az elsődleges forgalmazóknak legalább 5 órán keresztül kell eleget tenniük az árjegyzési kötelezettségüknek. Az ÁKK az itt jegyzett árfolyamok alapján számolja ki naponta a referenciahozamokat, az egyes állampapírok napi hozam/árfolyam fixingjét, valamint az állampapírpiacon indexeket (MAX, BMX).

Az új kereskedési rendszer összességében jól vizsgázott. Az árjegyzés még a legvolatilisabb időszakokban is folyamatos, a likviditás és a piac mélysége érezhetően javult. A forgalom jelentősen meghaladja a korábban a BÉT-en mért szintet. Ugyanakkor a forint állampapírok legfontosabb másodpiaca továbbra is a bankközi (OTC) piac, ahol a forgalom jóval több mint 90%-a zajlik.

Az MTS Hungary rendszer mellett az ÁKK továbbra is bevezeti valamennyi Magyar Államkötvényt és Diszkont Kincstárjegyet a Budapesti Értéktőzsdére (BÉT).

Forgalmi adatok

A korábbi évekhez hasonlóan a másodlagos állampapír-forgalom döntő hányada az OTC piacon zajlott 2014-ben is. A KELER Központi Értéktár Zrt. (KELER Zrt.) adatai alapján a piaci szereplők a megelőző évt 50%-kal meghaladó, összesen 63 206 milliárd forint értékű OTC piaci állampapír-forgalmat bonyolítottak le 2014-ben, aminek 88%-át tették ki az államkötvények és 12%-át a diszkont kincstárjegyek. Viszonyításképpen: a 63 ezer milliárd forint összegű forgalom azt jelenti, hogy a 2014. év végén fennálló 11 578 milliárd forint összegű – másodpiacon forgalmazható – forint állampapír állomány az év során átlagosan több mint 5 alkalommal gazdát cserélt. A leglikvidebb állampapíroknál a forgalom ennek akár a többszöröse is volt. Mindezek alapján 2014-ben nőtt az állampapírok másodpiacának likviditása.

*A KELER OTC forgalma mellett 2012-től a tőzsdei forgalom helyett az MTS forgalmat tartalmazza

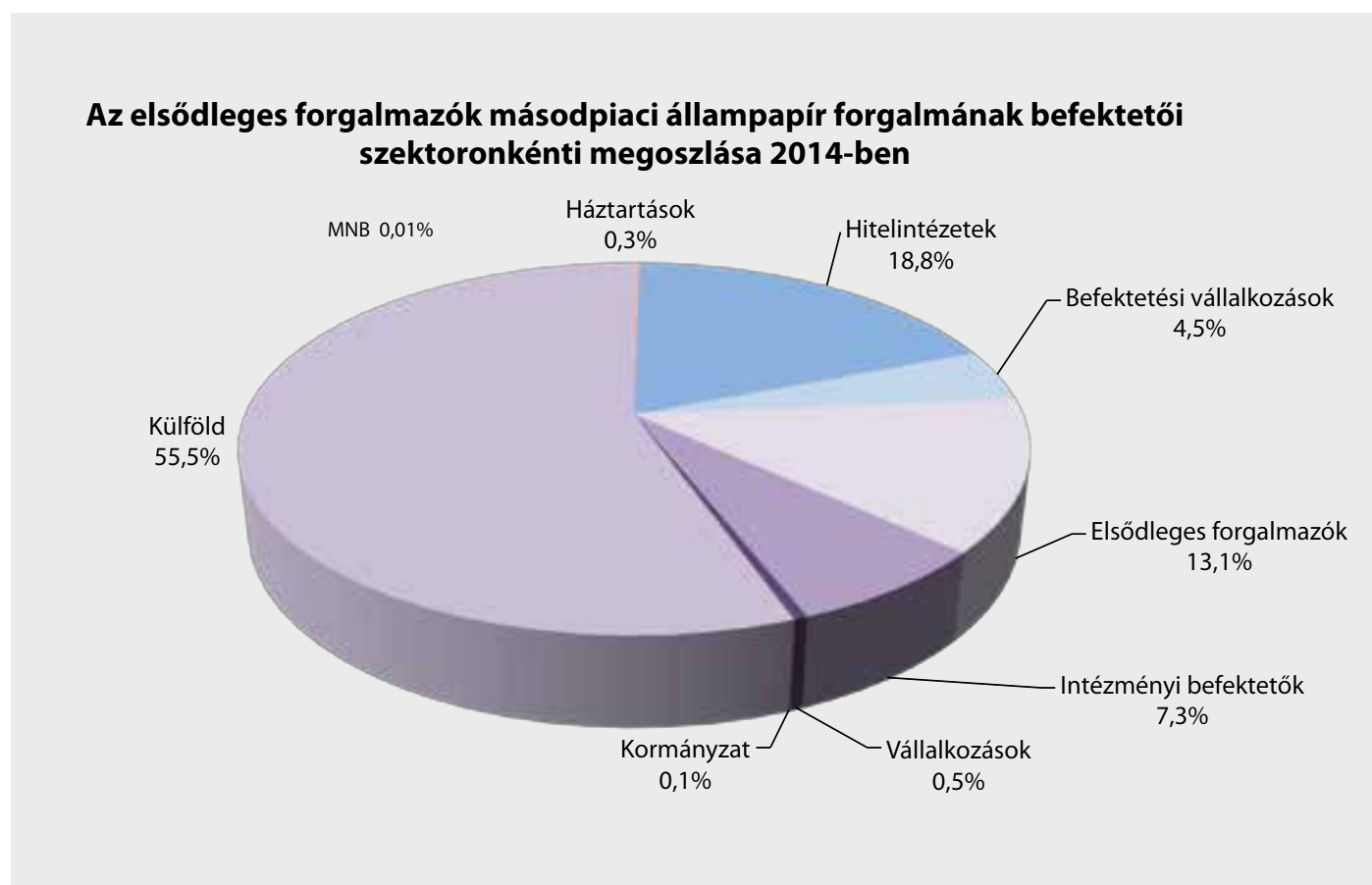
Forrás: KELER Zrt., BÉT

¹² Az MTS Hungary rendszer az EuroMTS Ltd. által üzemeltetett és az ÁKK által felügyelt kereskedési platform.

¹³ Az EuroMTS Ltd. által működtetett piacok sorában az MTS Hungary volt a 17.

VII. A forint állampapírok másodlagos piaca

Az elsődleges forgalmazók 73 808 milliárd forintos állampapír-forgalmat bonyolítottak, azaz a teljes másodpiaci forgalom döntő hányada a közvetítésükkel valósult meg (ez az adat tartalmazza a nem a KELER-ben elszámolt ügyleteket is). Az előző évhez képest a piacon kismértékben csökkent, de még mindig a legnagyobb a külföldi befektetők aktivitása volt, az elsődleges forgalmazók állampapír-forgalmuk mintegy 55%-át bonyolították le külföldi befektetőkkel, ami továbbra is mutatja a jelentős külföldi érdeklődést a magyar állampapírok iránt.

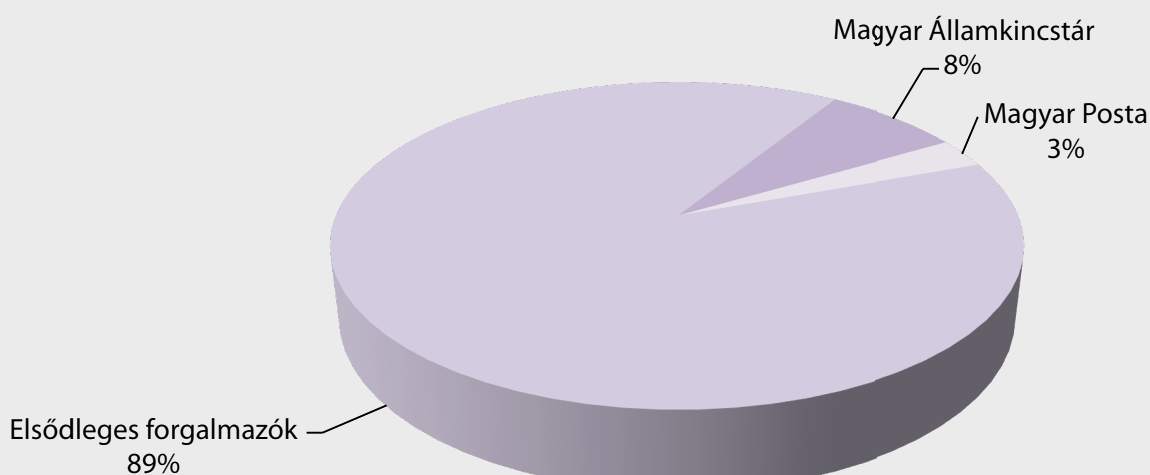
Forrás: ÁKK

Az elsődleges forgalmazók másodpiaci állampapír-ügyleteinek átlagos nagysága – a háztartásokkal való üzletkötést nem számítva – 1 040 millió forint volt 2014-ben. Az átlagos üzletkötés mérete mintegy 200 millió forinttal emelkedett 2013-hoz képest. Az év folyamán a legnagyobb forgalmú államkötvény a 9 éves hátralévő futamidejű 2023/A volt (11 185 milliárd forinttal), amit az 5 éves lejáratú 2019/A és az 8 éves hátralévő futamidejű 2022/A jelű kötvények követtek.

Az ÁKK évek óta értékeli az Elsődleges forgalmazók piaci tevékenységét. 2014-ben a Citibank Europe Plc lett az év elsődleges forgalmazója.

Az állampapírok értékesítését az ÁKK közvetítőkön keresztül végzi. A forint állampapírok 89 %-át az ún. Elsődleges forgalmazók közvetítésével értékesíti a Magyar Állam, és a befektetők alapvetően ezen közvetítőktől vásárolhatják meg az állampapírokat.

A forint állampapírok értékesítésének megoszlása közvetítők szerint

Forrás: ÁKK

Az elsődleges forgalmazói rendszer

Az állampapírok elsődleges forgalmazói rendszere 1996-ban jött létre azzal a céllal, hogy a költségvetési hiány finanszírozása biztosabb alapokra kerüljön, annak költségei a piaci mechanizmusok működése révén csökkenjenek, valamint javuljon a másodlagos állampapírpiacláthatósága és likviditása.

2004. május 1-je óta bármely olyan, az EU-ban vagy OECD tagállamban bejegyzett befektetési vállalkozás, illetve hitelintézet Elsődleges forgalmazó lehet, amely megfelel a szerződéses feltételeknek, és megkötö az ÁKK-val az elsődleges forgalmazói szerződést. Az elsődleges forgalmazói státusz számos kötelezettség mellett kizárólagos jogokat is biztosít a szerződést aláírók részére. 2014-ben a 15 Elsődleges forgalmazóból 7 külföldi székhelyű pénzintézet volt.

VIII. Az állampapírok értékesítésének szervezeti rendszere

Az elsődleges forgalmazói kör 2014 végén:

BNP Paribas SA
CIB Bank Zrt.
Citibank Europe Plc.
Deutsche Bank AG
Erste Befektetési Zrt.
Goldman Sachs International
ING Bank N.V.
J. P. Morgan Securities Plc.
K&H Bank Zrt.
Merrill Lynch International
MKB Bank Zrt.
Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.
Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Nyrt.
Raiffeisen Bank Zrt.
UniCredit Bank Hungary Zrt.

Az elsődleges forgalmazók egyik kiemelt feladata és egyben kizárólagos joga, hogy rendszeres aukciós ajánlattétellel aktívan részt vegyenek a nyilvánosan kibocsátásra kerülő államkötvények és diszkont kincstárjegyek forgalomba hozatalában (aukcióin); az ÁKK e téren minimális részesedési követelményt ír elő a számukra az aukción értékesített állampapírokat tekintve.

Az elsődleges forgalmazók másik fontos feladata, hogy az állampapírok meghatározott körére nyilvánosan vételi és eladási árakat jegyezzenek, ezzel biztosítva a piac likviditását és átláthatóságát, az állampapírokhoz való folyamatos befektetői hozzáférést.¹⁴

Az elsődleges forgalmazók az ÁKK részére rendszeresen jelentést küldenek az általuk bonyolított állampapír-forgalomról, valamint előírt rendszerességgel nyújtanak tájékoztatást a pénzügyi helyzetükről.

Kizárólag az elsődleges forgalmazók jogosultak

1. közvetlenül ajánlatot tenni az ÁKK által szervezett kötvény és diszkont kincstárjegy aukciókon, csereaukciókon, valamint a kötvény-visszavásárlási aukciókon¹⁵;
2. közvetlenül nem-kompetitív ajánlatot tenni az aukciókon és részt venni az aukciót követő nem kompetitív tenderen;
3. az ÁKK által kizárólag az elsődleges forgalmazók számára a másodpiaci kereskedésüket, árjegyzésüket támogató repó¹⁶ rendelkezésre állást igénybe venni;
4. részt venni az ÁKK által szervezett információs megbeszéléseken;
5. az „Elsődleges Forgalmazó” megkülönböztető elnevezést használni.

¹⁴ Az árjegyzési kötelezettség a nyilvánosan kibocsátott, 90 napnál hosszabb hátralévő futamidejű államkötvényekre és diszkont kincstárjegyekre vonatkozik. Célja, hogy mind a szabályozott piacon (MTS Hungary, tőzsdén), mind az OTC piacon folyamatosan eladási és vételi árat jegyezzenek, és azokon azonnali üzletet kössenek.

¹⁵ Aukciós vételi ajánlatot természetesen bármely befektető benyújthat, ám ezt közvetetten egy Elsődleges forgalmazón keresztül teheti meg.

¹⁶ A rendelkezésre állási repó ügyletek keretében az ÁKK repópartnereinek – kérésükre – állampapírt biztosít egyhetes futamidőre.

Emellett az ÁKK devizakötvények kibocsátása esetén a főszervezőit is az elsődleges forgalmazók közül választja ki. A kizárólagos jogok mellett az elsődleges forgalmazók jellemzően az ÁKK kiemelt partnerei a likviditáskezelési repóügyletek és kockázatkezelés körében kötött swapügyletek során is. Az elsődleges forgalmazók – amennyiben rendelkeznek széles terjesztő hálózattal – külön megállapodást köthetnek az ÁKK-val több lakossági állampapír¹⁷, a Kamatozó Kincstárjegyek, Prémium- és Bónusz Magyar Államkötvények forgalmazására vonatkozóan is.

A lakossági Elsődleges forgalmazók 2014 végén:

CIB Bank Zrt.
Erste Befektetési Zrt.
K&H Bank Zrt.
Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.
MKB Bank Zrt.
Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Nyrt.
Raiffeisen Bank Zrt.
UniCredit Bank Hungary Zrt.

Az elsődleges forgalmazók mellett az ÁKK a Magyar Államkincstár fiókhálózatát és a Magyar Posta Zrt.-t is igénybe veszi meghatározott állampapírok forgalmazására.

A Magyar Államkincstár fiókhálózata

Az állampapír-forgalmazással összefüggésben a kincstári fiókhálózat legfontosabb feladata a közvetlen lakossági és kisbefektetői értékesítés lebonyolítása; célja, hogy biztosítsa annak lehetőségét, hogy akik kívánják, azok a közvetítő rendszer kockázata nélkül, közvetlenül az államtól, a legbiztonságosabb ügynökön keresztül vehessenek állampapírt. A kincstári fiókhálózat emellett egyéb funkciókat, így értéktári feladatokat is ellát, és a korábban – akár évekkel ezelőtt – lejárt állampapírok visszaváltását is végzi.

A budapesti és a megyeszékhelyeken található kincstári fiókok (a lista megtalálható jelen kiadvány Függelékében) az ÁKK szervezésében a kisbefektetők részére folyamatosan vételi árat jegyeznek a nyilvánosan kibocsátott államkötvényekre (beleértve a lakossági államkötvényeket is), Diszkont Kincstárjegyekre és Kamatozó Kincstárjegyekre a lejáratukat megelőző harmadik munkanapig, illetve eladási árat jegyeznek a nyilvánosan kibocsátott államkötvényekre és Diszkont Kincstárjegyekre, ha azok hátralévő futamideje több mint 14 nap. Ezen kívül a 2012-ben bevezetett Féléves Kamatozó Kincstárjegyet és a 2013-ban bevezetett Babakötvényt kizárólag a Magyar Államkincstár hálózata értékesítette 2014-ben. Az elmúlt években jelentősen bővült a kincstár telefonos értékpapír szolgáltatása, valamint elindult és folyamatosan fejlődött a Webkincstár, a Magyar Államkincstár internetes értékpapír szolgáltatása.

A Magyar Posta fiókhálózata

A Magyar Posta a kifejezetten lakossági kisbefektetők számára kialakított, nyomdai úton előállított Kincstári Takarékjegy I. elnevezésű 1 éves kincstárjegyek és Kincstári Takarékjegy II. elnevezésű 2 éves államkötvények és a dematerializált 1 éves futamidejű Kincstári Takarékjegy Plusz forgalmazásával vesz részt az állampapírok értékesítésében. Az egy- és kétéves Kincstári Takarékjegyek olyan állampapírok, amelyek 2014 végén országszerte közel 2700 postán voltak megvásárolhatóak és visszaválthatóak.

¹⁷ A lakossági állampapírok kifejezetten a kisbefektetők számára kifejlesztett és értékesített instrumentumok (Kamatozó Kincstárjegy, Féléves Kamatozó Kincstárjegy, Kincstári Takarékjegyek, Prémium Magyar Államkötvény, Bónusz Magyar Államkötvény), amelyek – a forgalomba hozatali szabályok figyelembe vétele mellett – folyamatosan elérhetőek a befektetők számára.

VIII. Az állampapírok értékesítésének szervezeti rendszere

Nemzetközi kibocsátások és devizakötvények forgalmazói

Magyarország nemzetközi devizakötvényei esetében sem az elsődleges, sem a másodlagos piacon nincsen kiemelt forgalmazói kör. Az EUR és USD kibocsátások során a devizakötvény kibocsátásokat lebonyolító főszervező befektetési bankokat, illetve hitelintézeteket az ÁKK az Elsődleges forgalmazók közül választja ki.

2012. november 20-tól kezdődött a belföldi, hazai és külföldi befektetőknek szánt, euróban denominált 3 éves államkötvény (P€MÁK) értékesítése, amit 2014. év végén kizárólag a Magyar Államkincstár fiókhálózataiban lehetett megvásárolni.

2013-ban indult a Letelepédési Magyar Államkötvény értékesítése, amely kötvényt a vonatkozó jogszabályok alapján kizárólag az ezen programban részt vevő, ezen tevékenységre az ÁKK-val szerződést kötő vállalkozások vásárolhatják meg. Bővebb információ az akk.hu honlapon található.

Az államadósság-kezelés legfőbb jogi kereteit a Magyarország Gazdasági Stabilitásáról szóló törvény határozza meg. E jogszabály az államháztartásért felelős minisztert (a nemzetgazdasági minisztert) hatalmazza fel többek között arra, hogy gondoskodjon a költségvetés végrehajtásáról, a hiány finanszírozásáról, az állami költségvetés fizetőképességének folyamatos fenntartásáról, a központi költségvetés adósságainak és adósságterheinek nyilvántartásáról, az adósságok törlesztéséről, valamint az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezeléséről. Az éves költségvetési törvények e felhatalmazást pontosítják azáltal, hogy összességében meghatározzák az adott évi finanszírozási igényt. A nemzetgazdasági miniszter az említett körbe tartozó feladatait az ÁKK útján látja el.¹⁸

Az ÁKK mint kizárólagos állami tulajdonú gazdasági társaság 2001. március 1-jén jött létre az akkor hatályos államháztartásról szóló törvény¹⁹ rendelkezése alapján, a korábban azonos feladatokat ellátó költségvetési szerv jogutódjaként. Az önálló gazdasági társasági formában működő szervezet cégbíróságon bejegyzett egyszemélyes részvénytársaság, részvényei forgalomképtelenek, kizárólagos és tartós tulajdonosa a Magyar Állam, amelynek nevében a tulajdonosi jogokat a mindenkorai államháztartásért felelős miniszter (nemzetgazdasági miniszter) gyakorolja. Működésének kereteit részben a létrehozásáról rendelkező Régi Áht., illetve 2012-től a Stabilitási tv., részben a gazdasági társaságok működését szabályozó általános jogszabályok határozzák meg. Ennek megfelelően a társaságot az ÁKK Igazgatósága irányítja, a működés kontrollját pedig – a társasági státusból következően – a felügyelő bizottság és a könyvvizsgáló végzi. E belső irányítási és ellenőrzési mechanizmusok mellett az adósságkezelés folyamatát az Állami Számvevőszék is rendszeresen ellenőrzi. Az ÁKK tevékenysége illeszkedik a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Magyar Államkincstár működéséhez. A szervezetek összehangolt szakmai irányítása a nemzetgazdasági miniszter személyén keresztül valósul meg.

A döntéshozatali rend szerint az ÁKK által elkészített államadósság-kezelési stratégiát, az éves finanszírozási tervet, valamint az adósságkezelés során érvényesítendő teljesítménymutatókat (benchmarkokat) az Igazgatóság jóváhagyását követően a nemzetgazdasági miniszter fogadja el.

Az ÁKK megalakulása és szervezeti felépítése

Az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) költségvetési szervként 1995 májusában, a Pénzügyminisztérium felügyelete alatt kezdte meg munkáját, majd 1996-ban a Magyar Államkincstár elnökének felügyelete alá került. Az ÁKK Zrt. 2001. évi megalapításáról rendelkező Régi Áht. módosítása lehetővé tette, hogy az államadósság-kezelés a korábbinál rugalmasabb, a követelményekre gyorsabban reagálni képes, piacközeli szervezeten belül valósuljon meg. Az elkülönült intézmény létrehozásának célja a kitűzött stratégia egyértelmű felelősségi és számonkérési, valamint gyors döntési rendszerben történő megvalósítása volt. Az ennek megfelelően kialakított rendszerben az államháztartásért felelős miniszter dönt évente egyszer a stratégia felülvizsgálatáról, az adott évre vonatkozó teljesítménymutatókról, valamint a központi költségvetés éves finanszírozási tervéről. Az ily módon kialakított kereteken belül – meghatározott limitrendszer erejéig – az ÁKK Igazgatósága, illetve ügyvezetése rendelkezik a szükséges döntési jogosítványokkal.

A társaság szervezeti felépítése hasonló a bankokéhoz, illetve befektetési szolgáltatókéhoz, azaz a piaci műveleteket az üzleti terület (front office), azok elszámolását és lebonyolítását a back office végzi; a tervezés, kockázatkezelés, valamint a piaci és makrogazdasági folyamatok elemzése pedig a két területtől elkülönült főosztály (middle office) feladata.

¹⁸ A hiány finanszírozásával, az államadósság-kezeléssel és az ÁKK-val kapcsolatos 2013. december 31-én hatályos legfontosabb jogszabályi háttér megtalálható a Függelék 4. pontjában.

¹⁹ Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Régi Áht.)

IX. Az államadósság-kezelés intézményrendszere és feladatai

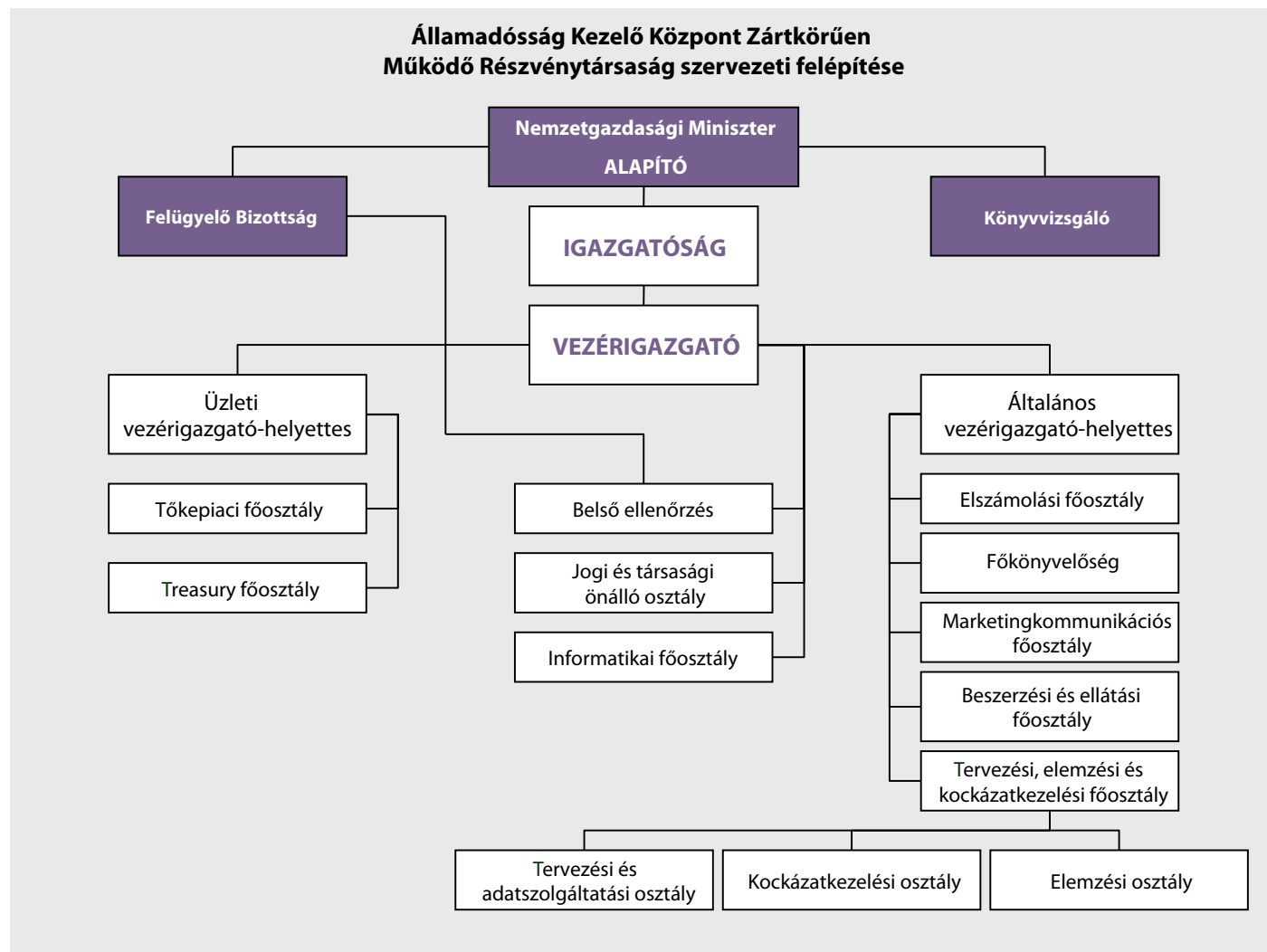
Az ÁKK feladatköre

A Stabilitási tv. 13. § (1) pontja alapján az ÁKK tevékenysége 2014. év folyamán többek között az alábbi főbb feladatköröket foglalta magában:

- A gazdaságpolitikával összhangban lévő hosszú távú finanszírozási stratégia kidolgozása, amely meghatározza az adósságkezelés célját és a megvalósítás eszközeit.
- Az éves költségvetési törvény alapján a stratégiával összhangban a költségvetés éves és középtávú finanszírozási tervének elkészítése, és az éves kamatkiadások megtervezése.
- Az államháztartás központi alrendszerének adósságának részét képező belföldi és nemzetközi forrásbevonási műveletek végrehajtása, azaz az állampapír aukciók és jegyzések, külföldi kötvénykibocsátások és hitelfelvételek és adósság átvállalások megszervezése és lebonyolítása.
- Az államháztartás központi alrendszere adósságának terheit (kamatfizetés, törlesztés) kifizeti.
- Az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezelése és az azzal való gazdálkodás (likviditáskezelési tevékenység).
- Az állampapírpiac intézményrendszerének (az elsődleges forgalmazói rendszer, értékesítési csatornák, másodpiac stb.) szervezése, folyamatos fejlesztése.
- Közreműködés az állami kezességvállalás mellett történő hitelfelvételek véleményezésében és lebonyolításában; egyedi kezességvállalások esetén, a véleményezésen felül, kérésre a szóban forgó ügyletek lebonyolítása.
- Közreműködés a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap eszközeinek kezelésében és értékesítésében.
- Közreműködés az Országos Betétbiztosítási Alap szabad pénzeszközeinek kezelésében.
- Közreműködés a Befektető-védelmi Alap szabad pénzeszközeinek kezelésében.²⁰

²⁰ 2012. október 28. napjától hatályos Stabilitási Tv-ben foglalt felhatalmazás alapján.

Az ÁKK 2014. december 31-én hatályos szervezeti felépítése²¹

²¹ Az ÁKK szervezeti felépítése 2015-ben jelentősen megváltozott, további információk az ÁKK honlapján (www.akk.hu)

X. Az ÁKK információszolgáltatása

Az ÁKK törvényben rögzített kötelezettsége a széles nyilvánosság tájékoztatása az államadósság alakulásáról és az állampapírpiac folyamatairól, amelynek számos csatornán tesz eleget.

Az aktuális, napi adatok közzétételét az ÁKK internetes oldalain és egyéb elektronikus hírközlő rendszereken valósítja meg.

Az ÁKK internetes honlapja

Az Államadósság Kezelő Központ által működtetett www.akk.hu honlap széles körű tartalomszolgáltatással segíti az állampapírpiac és az államadósság iránt érdeklődő felhasználókat. Az ÁKK célja, hogy a legfontosabb aktuális információk már a kezdőoldalon megtalálhatóak legyenek, így többek között ott szerepelnek az aktuális hírek, az államadósság nagysága, az államadósság szerkezete, a legutolsó aukciók főbb adatai, a napi árjegyzési adatok (referenciahozamok), valamint a lakossági állampapírok aktuális kamatozása és állománya.

Az „ÁKK” menüben az ÁKK céljai, tevékenysége, jogi alapja és szervezeti felépítése található, valamint egyéb jogszabályi kötelezettségeit is ebben a részben, a közérdekű adatok alatt teljesíti az ÁKK.

A „Statisztika” menüben a különböző típusú állampapír-kibocsátások, -visszavásárlások eredményei tekinthetők meg, valamint a legfontosabb másodpiaci adatok. Az adatokat historikus adatbázisok tartalmazzák, azaz múltbeli adatok, adatsorok is lekérdezhetőek. Itt található meg az egyes indexek, a különböző hozamok és forgalmi adatok, valamint az államadóssággal és a finanszírozással kapcsolatos statisztikai adatok, idősorok is ezen részben kerülnek bemutatásra. Az NYRA almenüben („Nyugdíjreform Alap”) ad tájékoztatást az ÁKK a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap működéséről, különösen az ezen tevékenység során bevont állampapírokról és megvalósított államadósság-csökkentési műveletekről.

Az „Állampapír forgalmazás” menüben megtalálhatóak az egyes állampapír típusok részletes leírásai, valamint a legfrissebb nyilvános ajánlattételek, ismertetők és eljárási rendek. Itt szerepelnek az Elsődleges forgalmazói körrel kapcsolatos információk is, valamint a lakossági forgalmazásról is található itt egy rövid leírás.

A „Kiadványok” menüpontban találhatóak az ÁKK kiadványai elektronikus (pdf) formában. Itt érhetőek el továbbá az ÁKK által készített publikus elemzések, a havonta elkészített monitoring jelentések és a hetente frissített heti állampapírpiaci jelentések is.

A „Közlemények” menü alatt megtalálhatóak az ÁKK sajtóközleményei, illetve itt találhatóak a jogszabály által előírt, az ÁKK honlapján közzéteendő Diákhitel Központ közleményei is.

Az oldal egyik szolgáltatása a regisztrált felhasználók számára az aktuális információk hírlevélben történő kiküldése. Ennek révén az oldalra való felkerülés pillanatában az adott tartalmat e-mail üzenetben is megkapja a felhasználó, illetve értesítést kap a tartalom közzétételéről. A honlapon történő regisztráció és a hírlevelek rendelése ingyenes.

2012-től az ÁKK elindította kifejezetten a kisbefektetők számára a www.allampapir.hu honlapját, ami a lakossági befektetők számára szükséges információkat tartalmazza az állampapírokról egyszerűen áttekinthető, könnyen érthető formában (állampapírok, értékesítési helyek, információk, bemutatkozás).

Egyéb elektronikus platformok

Honlapja mellett az ÁKK elsősorban az aukciós és árjegyzési adatait a Bloomberg és a Thomson Reuters információs oldalain is közzéteszi.

Sajtótájékoztatók, sajtómegjelenések

Az ÁKK az éves finanszírozásról, az elsődleges forgalmazói rangsorról, valamint egyéb kiemelt témákban rendszerint sajtótájékoztatókat is tart. A lakossági állampapírok értékesítésének ösztönzését marketingtevékenységgel támogatja, valamint a külföldi befektetők felé PR-cikkeket is megjelentet.

Kiadványok

Az ÁKK rendszeres, ingyenes kiadványokban is tájékoztatja az érdeklődőket, amik a honlapról ingyen letölthetőek:

- Éves jelentések
- Finanszírozási terv kiadványok
- Negyedéves kiadványok
- Havi kiadványok
- Asztali kibocsátási naptár

Az Asztali kibocsátási naptár ezen kívül elérhető kinyomtatott formában is.

A kiadványokkal kapcsolatban további információkkal szolgálnak az ÁKK munkatársai:

Pál Ilona Éva és Rusznák Ferenc

H-1255 Budapest Pf. 248.

Telefon: (06-1) 488-9438, illetve (06-1) 488-9437

E-mail: pal.eva@akk.hu, rusznak.ferenc@akk.hu

Az állampapírok vásárlásával kapcsolatban további információt nyújtanak a hét minden napján, napi 24 órában a 06-1-452-2900, 06-20-881-9530, 06-30-344-0040 és 06-70-460-9000 információs számok, valamint a Magyar Államkincstár honlapja (webkincstár a www.allamkincstar.gov.hu-n).

Függelék

1. A központi költségvetés adósságának összetevői 2014.12.31-én (millió Ft-ban)

Forintadósság			
Magyar Államkötvények	Lejárat	Kamatozás	Piaci állomány
2015/A	2015.02.12	8,00%	342 796,82
2015/B	2015.12.22	Változó	92 644,09
2015/C	2015.08.24	7,75%	258 823,14
2015/I	2015.12.08	Változó, Prémium	11 134,38
2015/J	2015.01.11	Változó, Prémium	96 426,06
2015/K	2015.03.19	Változó, Prémium	38 427,98
2015/L	2015.11.28	Változó, Prémium	51 223,13
2016/A	2016.12.31	Változó	6 680,00
2016/B	2016.01.02	Változó	9 000,00
2016/C	2016.02.12	5,50%	466 742,72
2016/D	2016.12.22	5,50%	467 879,06
2016/I	2016.11.28	Változó, Prémium	4 994,00
2016/J	2016.05.02	Változó, Prémium	56 989,73
2017/A	2017.11.24	6,75%	902 147,40
2017/B	2017.02.24	6,75%	689 196,74
2017/C	2017.12.20	Változó	503 225,49
2017/I	2017.03.05	Változó, Prémium	46 764,72
2017/J	2017.05.10	Változó, Prémium	2 044,66
2017/K	2017.05.10	Változó, Prémium	35 130,70
2017/L	2017.05.10	Változó, Prémium	126 118,28
2018/A	2018.12.20	5,50%	491 198,46
2018/B	2018.04.25	4,00%	777 649,90
2018/I	2018.04.25	Változó, Prémium	45 094,46
2018/N	2018.04.20	Változó, Bónusz	6 254,84
2018/O	2018.04.20	Változó, Bónusz	16 524,39
2018/P	2018.07.23	Változó, Bónusz	9 367,00
2019/A	2019.06.24	6,50%	1 184 806,80
2019/B	2019.05.20	Változó	398 599,65
2019/I	2019.02.03	Változó, Prémium	5 560,22
2019/J	2019.02.03	Változó, Prémium	13 803,34
2019/K	2019.02.03	Változó, Prémium	22 165,96
2020/A	2020.11.12	7,50%	768 553,27
2020/B	2020.06.24	3,50%	205 191,00
2020/N	2020.05.20	Változó, Bónusz	34 811,22
2020/O	2020.05.20	Változó, Bónusz	113 338,42
2020/P	2020.07.22	Változó, Bónusz	85 764,76

2020/R	2020.07.23	Változó, Bónusz	32 294,16
2022/A	2022.06.24	7,00%	717 630,53
2023/A	2023.11.24	6,00%	894 997,13
2024/N	2024.08.26	Változó, Bónusz	73 579,28
2025/B	2025.06.24	5,50%	473 519,45
2026/A	2026.02.28	Változó	51 165,00
2026/B	2026.04.24	Változó	70 177,72
2026/C	2026.10.24	Változó	3 975,04
2028/A	2028.10.22	6,75%	179 900,49
2032/S	2032.12.02	Változó, Babaköt- vény	9 575,81
2033/S	2033.02.01	Változó, Babaköt- vény	728,56
Lejárt, de be nem váltott államkötvények			83,37
Összesen:			10 894 699,33
Ehhez hozzáadódik: év végén fennálló államkö- tvényrepók együttesen			32 441,00
Diszkont Kincstárjegyek			1 586 948,45
Ehhez hozzáadódik: év végén fennálló diszkont kinc- stárjegy-repók együttesen			1 678,92
Kamatkozó Kincstárjegyek			1 088 989,46
Ebből lejárt, de be nem váltott kamatozó kincstárj- egyek			37,30
Féléves Kamatozó Kincstárjegyek			28 816,12
Ebből lejárt, de be nem váltott féléves kamatozó kincstárjegyek			0,00
Kincstári Takarékjegy Plusz			32 420,63
Kincstári Takarékjegy I.			252 203,44
Kincstári Takarékjegy II.			70 496,53
Forinthitelek			623 297,45
Lejárt, de be nem váltott Lakossági kincstárjegy és Kincstári takarékkötvény			53,45
Forintadósság összesen			14 612 044,79

Devizaadósság					Összeg millió Ft-ban	Összeg millió EUR-ban
1999-től felvett devizahitel-adósság*					0,00	0,00
Nemzetközi fejlesztési intézményektől felvett hitelek*					1 658 326,87	5 266,37
ebből IMF/EU hitel					472 335,00	1 500,00
Átvállalt devizahitelek*					506 013,51	1 606,95
1999-től kibocsátott devizakötvények						
Kódszám	Eredeti devizanem	Lejárat	Eredeti futamidő (év)	Kamatozás	Összeg millió Ft-ban	Összeg millió EUR-ban
120	USD	2015.02.03	10	4,75%	388 695,00	1 234,38
121	EUR	2020.02.24	15	3,88%	303 963,32	965,30
122	GBP	2017.05.09	12	5,00%	201 875,00	641,10
126	EUR	2016.07.18	11	3,500%	291 573,66	925,95
128	GBP	2016.03.30	10	5,00%	201 875,00	641,10
129	EUR	2017.07.04	10,0	4,38%	310 166,65	985,00
130	JPY	2017.10.26	10	2,11%	54 215,00	172,17
132	CHF	2016.05.20	8	4,000%	52 370,00	166,31
133	EUR	2018.06.11	10	5,75%	432 393,72	1 373,16
135	USD	2020.01.29	10	6,25%	518 260,00	1 645,84
136	USD	2021.03.29	10	6,38%	777 390,00	2 468,77
137	USD	2041.03.29	30	7,63%	323 912,50	1 028,65
138	EUR	2019.01.11	7	6,000%	295 996,60	940,00
139	USD	2023.02.21	10	5,375%	518 260,00	1 645,84
140	USD	2018.02.19	5	4,13%	323 912,50	1 028,65
141	USD	2023.11.22	10	5,750%	518 260,00	1 645,84
142	USD	2024.03.25	10	5,375%	518 260,00	1 645,84
143	USD	2019.03.25	5	4,00%	259 130,00	822,92
Összesen					6 290 508,94	15 862,23
Ehhez hozzáadódik: devizaswapok összesen					-445 897,76	
Prémium Euró Magyar Államkötvény						
Kódszám	Eredeti devizanem	Lejárat	Eredeti futamidő (év)	Kamatozás	Összeg millió Ft-ban	Összeg millió EUR-ban
2015/X	EUR	2015.12.21	3	Változó, Prémium	303 250,11	963,04
2016/X	EUR	2016.05.25	3	Változó, Prémium	282 783,79	898,04
2016/Y	EUR	2016.10.25	3	Változó, Prémium	179 156,21	568,95
2017/X	EUR	2017.04.21	3	Változó, Prémium	9 545,24	30,31
Összesen					774 735,35	2 460,34
Letelepedési kötvény						

Kódszám	Eredeti devizanem	Lejárat	Eredeti futamidő (év)	Kamatozás	Összeg millió Ft-ban	Összeg millió EUR-ban
2018/T	EUR	2018.12.20	5	Fix, Letelepedési	33 850,68	107,50
2019/T	EUR	2019.12.20	5	Fix, Letelepedési	140 362,22	445,75
Összesen					174 212,89	553,25
Devizaadósság összesen					8 957 899,80	
A központi költségvetés adóssága					23 569 944,58	
ÁKK Zrt.-nél fennálló egyéb kötelezettségek (elhelyezett mark-to-market betétek)					311 150,48	
A központi költségvetés adóssága mindösszesen					23 881 095,06	
*Devizaswapokkal együtt.						

2. Magyarország hosszú futamidejű adósságainak hitelminősítése

Devizaadósság			
Változás dátuma	Moody's	Standard and Poor's	Fitch Ratings
1992.04.20	-	BB+	-
1993.12.27	Ba1	BB+	-
1996.04.25	Ba1	BB+	BBB-
1996.10.28	Ba1	BBB-	BBB-
1996.12.19	Baa3	BBB-	BBB-
1997.06.24	Baa3	BBB-	BBB
1998.05.08	Baa2	BBB-	BBB
1998.12.11	Baa2	BBB	BBB
1999.06.25	Baa1	BBB	BBB
1999.10.29	Baa1	BBB	BBB+
2000.02.02	Baa1	BBB+	BBB+
2000.11.14	A3	BBB+	BBB+
2000.11.29	A3	BBB+	A-
2000.12.19	A3	A-	A-
2002.11.12	A1	A-	A-
2005.12.06	A1	A-	BBB+
2006.01.22	A1	A-	BBB+
2006.01.26	A1	A-	BBB+
2006.06.15	A1	BBB+	BBB+
2006.12.22	A2	BBB+	BBB+
2007.11.05	A2	BBB+	BBB+
2008.03.17	A2	BBB+	BBB+
2008.10.17	A2	BBB+	BBB+
2008.11.07	A3	BBB+	BBB+

Függelék

2008.11.10	A3	BBB+	BBB
2008.11.17	A3	BBB	BBB
2009.03.02	A3	BBB	BBB
2009.03.30	A3	BBB-	BBB
2009.03.31	Baa1	BBB-	BBB
2009.10.02	Baa1	BBB-	BBB
2010.07.23	Baa1	BBB-	BBB
2010.12.06	Baa3	BBB-	BBB
2010.12.23	Baa3	BBB-	BBB-
2011.06.06	Baa3	BBB-	BBB-
2011.11.11	Baa3	BBB-	BBB-
2011.11.24	Ba1	BBB-	BBB-
2011.12.21	Ba1	BB+	BBB-
2012.01.06	Ba1	BB+	BB+
2012.11.23	Ba1	BB	BB+
2012.12.20	Ba1	BB	BB+

Mindhárom hitelminősítő hitelminősítési kilátása "stabil" volt 2014 végén.

Forintadósság			
Változás dátuma	Moody's	Standard and Poor's	Fitch Ratings
1996.04.25	-	-	BBB+
1996.10.28	-	A-	BBB+
1997.06.24	-	A-	A-
1998.06.22	A1	A-	A-
1998.07.02	A1	A-	A
1998.12.11	A1	A	A
2000.11.29	A1	A	A+
2000.12.19	A1	A+	A+
2002.11.19	A1	A	A+
2005.01.12	A1	A	A
2005.05.27	A1	A-	A
2005.12.06	A1	A-	A-
2006.01.22	A1	A-	A-
2006.01.26	A1	A-	A-
2006.06.15	A1	BBB+	A-
2006.12.22	A2	BBB+	A-
2007.11.05	A2	BBB+	A-
2008.03.17	A2	BBB+	A-
2008.10.17	A2	BBB+	A-
2008.11.07	A3	BBB+	A-
2008.11.10	A3	BBB+	BBB+

2008.11.17	A3	BBB	BBB+
2009.03.02	A3	BBB	BBB+
2009.03.30	A3	BBB-	BBB+
2009.03.31	Baa1	BBB-	BBB+
2009.10.02	Baa1	BBB-	BBB+
2010.07.23	Baa1	BBB-	BBB+
2010.12.06	Baa3	BBB-	BBB+
2010.12.23	Baa3	BBB-	BBB
2011.06.06	Baa3	BBB-	BBB
2011.11.11	Baa3	BBB-	BBB
2011.11.24	Ba1	BBB-	BBB
2011.12.21	Ba1	BB+	BBB
2012.01.06	Ba1	BB+	BBB-
2012.11.23	Ba1	BB	BBB-
2012.12.20	Ba1	BB	BBB-

Mindhárom hitelminősítő hitelminősítési kilátása "stabil" volt 2014 végén.

3. Az Elsődleges forgalmazók és a kincstári fiókok címei

Az Elsődleges forgalmazók központjai

Elsődleges forgalmazó

Cím

BNP Paribas SA	Bp., 1051 Széchenyi István tér 7-8.
CIB Bank Zrt.	Bp., 1027 Medve utca 4-14.
Citibank Europe Plc.	North Wall Quay 1, Dublin, Írország
Deutsche Bank AG	Taunusanlage 12, Frankfurt am Main 60368, Németország
ERSTE Befektetési Zrt.	Bp., 1138 Népfürdő u. 24-26
Goldman Sachs International	133 Fleet Street, London EC4A 2BB, Egyesült Királyság
ING Bank N.V.	Amstelveenseweg 500, Amsterdam, Hollandia
J.P. Morgan Securities Plc.	25 Bank Street, Canary Wharf, London E14 5JP, Egyesült Királyság
K&H Bank Zrt.	Bp., 1095 Lechner Ödön fasor 9.
Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.	Bp., 1122 Pethényi köz 10.
Merrill Lynch International	2 King Edward Street, London, EC1A 1HQ, Egyesült Királyság
MKB Bank Zrt.	Bp., 1056. Váci u. 38.
OTP Bank Nyrt.	Bp., 1051 Nádor u. 16.
Raiffeisen Bank Zrt.	Bp., 1054 Akadémia u. 6.
UniCredit Bank Hungary Zrt.	Bp., 1054 Szabadság tér 5-6.

Függelék

A Magyar Államkincstár állampénztári irodák 2014. december 31-én

Üzleti órák: hétfő-kedd-csütörtök 8.00-16.00, szerda: 8.00-18.00, péntek 8.00-14.00

* A megyei igazgatóságok járási kirendeltségein az üzleti órák fentiekől eltérhetnek.

További információ: www.allampapir.hu/ertekesites/magyar-allamkincstar

Bács-Kiskun Megyei Igazgatóság

6000 Kecskemét, Szabadság tér 1., Telefon: (06-76)-487-365; Fax: (06-76)-412-625

6500 Baja*, Eötvös József utca 6. Telefon: (06-20)-459-0714

Baranya Megyei Igazgatóság

7621 Pécs, Apáca u. 6., Telefon: (06-72)-421-400; Fax: (06-72)-213-391

7700 Mohács*, Széchenyi tér 3., Telefon: (06-30)-697-1106

7900 Szigetvár*, Zrínyi tér 2., Telefon: (06-30)-219-8519

Békés Megyei Igazgatóság

5600 Békéscsaba, Dózsa Gy. u. 1., Telefon: (06-66)-447-344, Fax: (06-66)-446-174

5700 Gyula*, Karácsony János utca 1., Telefon: (06-30)-239-0485

5900 Orosháza*, Szabadság tér 3., Telefon: (06-30)-239-0361

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóság

3525 Miskolc, Hősök tere 3., Telefon: (06-46)-513-022; Fax: (06-46)-513-049

3980 Sátoraljaújhely, Széchenyi tér 3., Telefon: (06-30)-239-0387

3600 Ózd, Gyár u. 6., Telefon: (06-30)-239-0483

Budapesti és Pest Megyei Igazgatóság

1139 Budapest, Váci út 71., Telefon: (06-1)-452-8665, Fax: (06-1)-452-8650

1115 Budapest, Bartók B. út 120-122., Telefon: (06-1)-463-8319; Fax: (06-1)-468-8300

1027 Budapest, Csalogány u. 9-11., Telefon: (06-1)-225-2110; Fax: (06-1)-225-2120

1033 Budapest, Harrer Pál u. 9-11., Telefon: (06-30)-239-0562

1051 Budapest, Erzsébet tér 3.*, Telefon: (06-30)-695-1531

1073 Budapest, Erzsébet körút 6.*, Telefon: (06-30)-695-1292

2030 Érd, Budai út. 8.*, Telefon: (06-30)-732-6235

2100 Gödöllő, Szabadság tér 7.*, Telefon: (06-30)-219-8544

2310 Szigetszentmiklós, Ifjúság tér 4.*Telefon: (06-30)-219-8563

Csongrád Megyei Igazgatóság

6720 Szeged, Vár u. 5., Telefon: (06-62)-488-411; Fax: (06-62)-425-383

6800 Hódmezővásárhely*, Kossuth tér 1., Telefon: (06-30)-733-8103

Fejér Megyei Igazgatóság

8000 Székesfehérvár, Ősz u. 11., Telefon: (06-22)-329-901; Fax: (06-22)-348-295

2400 Dunaújváros*, Városháza tér 2. fsz.16., Telefon: (06-30)-697-2099

Győr-Moson-Sopron Megyei Igazgatóság

9022 Győr, Czuczor Gergely u. 26., Telefon: (06-96)-314-066; Fax: (06-96)-314-966

9400 Sopron*, Fő tér 5., Telefon: (06-30)-732-6126

Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóság

4026 Debrecen, Hatvan u. 15., Telefon: (06-52) 516-288; Fax: (06-52) 516-203

4100 Berettyóújfalu*, Kossuth u. 6., Telefon: (06-30) 239-0494

4200 Hajdúszoboszló*, Hősök tere 1., Telefon: (06-30) 239-0514

Heves Megyei Igazgatóság

3300 Eger, Eszterházy tér 5., Telefon: (06-36)-520-300; Fax: (06-36)-311-748

3200 Gyöngyös*, Páter Kiss Szaléz út 22., Telefon: (06-30)-239-0487

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság

5000 Szolnok, Magyar út 8., Telefon: (06-56)-372-806; Fax: (06-56)-378-349

5300 Karcag*, Kossuth tér 1., Telefon: (06-30)-815-9069

5100 Jászberény*, Rákóczi út 42-44. fsz. 9., Telefon: (06-30)-219-8543

Komárom-Esztergom Megyei Igazgatóság

2800 Tatabánya, Fő tér 32., Telefon: (06-34)-310-611; Fax: (06-34)-310-012

2900 Komárom, Arany J. u. 17., Telefon: (06-30)-219-8574

2500 Esztergom, Bottyán J. u. 2., Telefon: (06-30)-239-0233

Nógrád Megyei Igazgatóság

3100 Salgótarján, Rákóczi út 15., Telefon: (06-32)-410-722; Fax: (06-32)-620-805

Somogy Megyei Igazgatóság

7400 Kaposvár, Széchenyi tér 4., Telefon: (06-82)-503-200; Fax: (06-82)-419-850

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatóság

4400 Nyíregyháza, Széchenyi út 3., Telefon: (06-42)-313-969; Fax: (06-42)-418-814

4600 Kisvárd*, Szent László út 7-11., Telefon: (06-30)-693-2795

4700 Mátészalka*, Kölcsey utca 23., Telefon: (06-30)-239-0607

Tolna Megyei Igazgatóság

7100 Szekszárd, Augusz Imre utca 7., Telefon: (06-74)-416-411; Fax: (06-74)-416-585

7030 Paks*, Rosthy utca 3., Telefon: (06-30)-239-0243

7200 Dombóvár*, Szent István tér 1., Telefon: (06-30)-239-0328

Vas Megyei Igazgatóság

9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 20., Telefon: (06-94)-311-410; Fax: (06-94)-312-736

9600 Sárvár, Várkerület 3., Telefon: (06-30)-219-8576

9900 Körmen, Szabadság tér 7., Telefon: (06-30)-239-0699

Veszprém Megyei Igazgatóság

8200 Veszprém, Budapest út 4., Telefon: (06-88)-623-984; Fax: (06-88)-623-987

8500 Pápa*, Fő u.5., Telefon: (06-30)-697-7642

8100 Várpalota*, Szent István utca 16., Telefon: (06-30)-239-0472

Zala Megyei Igazgatóság

8900 Zalaegerszeg, Dísz tér 7., Telefon: (06-92)-501-600; Fax: (06-92)-501-697

8800 Nagykanizsa*, Csengery út 2., Telefon: (06-30)-239-0332

8360 Keszthely*, Deák Ferenc utca 47., Telefon: (06-30)-239-0478

Függelék

Az ÁKK jogállását szabályozó és az államadósság-kezeléshez kapcsolódó, 2013. december 31-én hatályos jogszabályok kiemelt részei

2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról

Az államadósság fogalma, számítása 2.-3. §

„2. § (1) Az Alaptörvény 36. cikk (4) és (5) bekezdésében, valamint 37. cikk (2) és (3) bekezdésében foglaltak végrehajtása során figyelembe veendő mindenkorin államadósság mutatója (a továbbiakban: államadósság-mutató) olyan százaléokban kifejezett, egy tizedesig kerekített hányados, amely

a) számlálójában az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének, és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított (konszolidált) adósságának (a továbbiakban együtt: államadósság),

b) nevezőjében a Közösségben a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai terméknek

e törvény szerinti értéke szerepel.

(2) Az államháztartás központi alrendszerének adóssága az államháztartás központi alrendszerébe tartozó jogi személyek által vállalt adósságot keletkeztető ügyletek konszolidált értéke a számbavétel fordulónapján.

(3) Az államháztartás önkormányzati alrendszerének adóssága a helyi önkormányzatok, a nemzetiségi önkormányzatok, a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló törvény szerinti térségi fejlesztési tanácsok, a többcélú kistérségi társulások és az egyéb, jogi személyiséggel rendelkező társulások (a továbbiakban együtt: önkormányzat) által vállalt adósságot keletkeztető ügyletek konszolidált értéke a számbavétel fordulónapján.

(4) A kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek adóssága az általuk, saját nevükben vállalt adósságot keletkeztető ügyletek konszolidált értéke a számbavétel fordulónapján.

3. § (1) Adósságot keletkeztető ügylet és annak értéke:

a) hitel, kölcsön felvétele, átvállalása a folyósítás, átvállalás napjától a végtörlesztés napjáig, és annak aktuális tőketartozása,

b) a számvitelről szóló törvény (a továbbiakban: Szt.) szerinti hitelviszonyt megtestesítő értékpapír forgalomba hozatala a forgalomba hozatal napjától a beváltás napjáig, kamatozó értékpapír esetén annak névértéke, egyéb értékpapír esetén annak vételára,

c) váltó kibocsátása a kibocsátás napjától a beváltás napjáig, és annak a váltóval kiváltott kötelezettséggel megegyező, kamatot nem tartalmazó értéke,

d) az Szt. szerint pénzügyi lízing lízingbevevői félként történő megkötése a lízing futamideje alatt, és a lízingszerződésben kikötött tőkerész hátralévő összege,

e) a visszavásárlási kötelezettség kikötésével megkötött adásvételi szerződés eladói félként történő megkötése - ideértve az Szt. szerinti valódi penziós és óvadéki repóügyleteket is - a visszavásárlásig, és a kikötött visszavásárlási ár, f) a szerződésben kapott, legalább háromszázhatvanöt nap időtartamú halasztott fizetés, részletfizetés, és a még ki nem fizetett ellenérték,

g) hitelintézetek által, származékos műveletek különbözeteként az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-nél (a továbbiakban: ÁKK Zrt.) elhelyezett fedezeti betétek, és azok összege.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adósságot keletkeztető ügyletként nem kell figyelembe venni a költségvetési év első hat hónapjában lejáró adósság előző költségvetési évben történő előfinanszírozását, amelynek összege nem haladja meg a költségvetési év első hat hónapja során várható törlesztések összegét.”

Az ÁKK jogállása 11. § (1)-(3)

„(1) Az államháztartás központi alrendszere finanszírozási igényének teljesítése és a 3. § (1) bekezdés a), b), e) és g) pontja szerinti adósságának kezelése érdekében végzett pénzügyi műveletekről az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján gondoskodik.

(2) Az ÁKK Zrt. egyszemélyes zártkörűen működő részvénytársaság, részvényei névre szólók és forgalomképtelenek.

(3) Az ÁKK Zrt. tulajdonosa az állam, amelynek nevében az alapításhoz és a tulajdonosi jogok gyakorlásához kapcsolódó jogokat az államháztartásért felelős miniszter gyakorolja azzal, hogy az igazgatóság jogkörét nem vonhatja el.”

Az ÁKK feladata a költségvetési hiány finanszírozása érdekében 13. § (1)

„(1) A központi költségvetés költségvetési hiányának finanszírozása érdekében az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján

a) a központi költségvetésről szóló törvény felhatalmazása alapján szervezi az államháztartás központi alrendszere adósságának a 3. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó része terhére elszámolandó állampapír-kibocsátást, hitelfelvételt és adósság-átvállalást,

b) elkészíti a központi költségvetés éves és középtávú finanszírozási tervét, kidolgozza az a) pont szerinti adósság finanszírozási stratégiáját,

c) gondoskodik az államháztartás központi alrendszere adósságának a 3. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó része terheinek kifizetéséről,

d) a központi költségvetésről szóló törvény felhatalmazása alapján az Áht. 76. § (1) bekezdés b) pontja szerinti előrejelzés figyelembevételével gondoskodik a központi költségvetés fizetőképességének fenntartásáról, valamint az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezeléséről,

e) szervezi a másodlagos állampapír-piacot,

f) a másodlagos állampapír-piacon saját számlás kereskedést, értékpapír kölcsönzést, repó és fordított repó műveleteket végez, valamint azonnali, határidős, fedezeti, csere és származtatott ügyleteket köt, továbbá letétkezelési és letéti őrzési feladatokat lát el,

g) elemzi az a) pont szerinti adósságszolgálat és az állampapírpiac folyamatait,

h) közreműködik az államadósság számításában, tájékoztatást ad az államháztartás központi alrendszere adósságának a 3. § (1) bekezdés a), b), e) és g) pontja szerinti adósságot keletkeztető ügyletből származó része alakulásáról, az állampapírpiac folyamatairól,

i) véleményezi az egyedi állami kezességvállalás, garanciavállalás mellett nyújtott hitelek és kibocsátott kötvények feltételeit,

j) hitel-betét műveleteket végez,

k) közreműködik az állami kezesség, garancia melletti hitel- és kölcsönfelvétellel, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátással kapcsolatos feladatok ellátásában.”

Az ÁKK egyéb feladatai 13. § (4)

„(4) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatokon túl az ÁKK Zrt.

a) jogszabály felhatalmazása alapján állami kezességgel, állami garanciával biztosított, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok forgalomba hozatalát szervezheti, ezzel kapcsolatos tanácsadási feladatokat láthat el,

b) a (2) bekezdésben meghatározott mértékű díj ellenében közreműködhet az állam, az önkormányzat, valamint ezek többségi tulajdonában álló gazdálkodó szervezete hitelfelvételével, kölcsönfelvételével, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjának kibocsátásával kapcsolatos feladatok - ideértve az üzleti stratégiával kapcsolatos tanácsadást is - ellátásában,

c) közreműködhet az Országos Betétbiztosítási Alap szabad pénzeszközeinek kezelésében,

d) közreműködik a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap eszközeinek kezelésében és értékesítésében,

e) közreműködhet a Befektető-védelmi Alap pénzeszközeinek kezelésében.”

Az ÁKK felhatalmazásai 13. § (5)-(6), 14. §

„(5) Az ÁKK Zrt. (1) bekezdés szerinti tevékenysége körében az állam által kibocsátott, vagy állami kezességgel, állami garanciával biztosított, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, továbbá a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 6. § a)-d), h), i), j) és k) pontjában meghatározott pénzügyi eszközök tekintetében a Bszt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott befektetési szolgáltatási tevékenységet, valamint a Bszt. 5. § (2) bekezdés a), b), d), g) és h) pontjában meghatározott befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatást végezhet.

Függelék

(6) Az ÁKK Zrt. (1) bekezdés, (4) bekezdés d) pontja és az állam által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok tekintetében végzett (5) bekezdés szerinti tevékenysége államadósság-kezelésnek minősül. Az ÁKK Zrt. államadósság-kezelésen kívüli befektetési szolgáltatási tevékenységére és befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatására a Bszt. rendelkezéseit kell alkalmazni.

14. § (1) Az állam átmenetileg szabad pénzeszközeinek kezeléséről az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján gondoskodik. E feladatkörében az ÁKK Zrt. jogosult a 13. § (1) bekezdése szerinti műveletek végzésére. Az e tevékenységből származó kamatokat a központi költségvetés javára kell elszámolni.

(2) Az államadósság-kezeléssel kapcsolatos polgári jogi jogviszonyban az államot az államháztartásért felelős miniszter képviseli, ezt a képviseleti jogát az államháztartásért felelős miniszter az ÁKK Zrt. útján is gyakorolhatja vagy írásban az ÁKK Zrt.-re átruházhatja.

(3) Az ÁKK Zrt. által az államadósság-kezelés körében megkötött ügylet az állam javára, illetve terhére megkötött ügyletnek minősül."

5. Az ÁKK mérlege, eredménykimutatása, vezető tisztségviselői

MÉRLEG

(ezer Ft)

Eszközök	Előző év 2013.	Előző évek módosításai	Tárgyév 2014.
A. Befektetett eszközök	87 995		80 924
I. IMMATERIÁLIS JAVAK	17 973		18 951
1. Alapítás -átszervezés aktivált értéke			
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke			
3. Vagyoni értékű jogok	17 973		18 951
4. Szellemi termékek			
5. Üzleti vagy cégérték			
6. Immateriális javakra adott előlegek			
7. Immateriális javak értékhelyesbítése			
II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	58 548		48 917
1. Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	8 976		8 020
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek			
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	49 572		40 897
4. Tenyészállatok			
5. Beruházások felújítások			
6. Beruházásra adott előlegek			
7. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése			
III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	11 474		13 056
1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban			
2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban			
3. Egyéb tartós részesedés			
4. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési visz. váll.			
5. Egyéb tartósan adott kölcsön	11 474		13 056
6. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír			

7. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése			
8. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési kül.			
B. Forgóeszközök	313 787		389 140
I. KÉSZLETEK			
1. Anyagok			
2. Befejezetlen termelés és félkész termék			
3. Növendék hizó és egyéb állatok			
4. Késztermékek			
5. Áruk			
6. Készletre adott előlegek			
II. KÖVETELÉSEK	11 077		4 479
1. Követelések áruszolgáltatásból és szolgáltatásokból (vevők)			
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben			
3. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő váll			
4. Váltókövetelések			
5. Egyéb követelések	11 077		4 479
6. Követelések értékelési különbözete			
7. Származékos ügyletek pozitív értékelési kül			
III. ÉRTÉKPAPÍROK			
1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban			
2. Egyéb részesedés			
3. Saját részvények, saját üzletrészek			
4. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapír			
5. Értékpapírok értékelési különbözete			
IV. PÉNZESZKÖZÖK	302 710		384 661
1. Pénztár, csekkek	720		400
2. Bankbetétek	301 990		384 261
C. Aktív időbeli elhatárolások	27 133		22 493
1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	15 346		6 705
2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	11 787		15 788
3. Halasztott ráfordítások			
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN	428 915		492 557

(ezer Ft)

Források	Előző év 2013.	Előző évek módosításai	Tárgyév 2014.
D. Saját tőke	354 914		354 914
I. JEGYZETT TŐKE	300 000		300 000
II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)			

Függelék

III. TŐKETARTALÉK			
IV. EREDMÉNYTARTALÉK	54 914		54 914
V. LEKÖTÖTT TARTALÉK			
VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK			
VII. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY			0
E. Céltartalékok	0		0
1. Céltartalék a várható kötelezettségekre			
2. Céltartalék a jövőbeni költségekre			
3. Egyéb céltartalék			
F. Kötelezettségek	61 545		127 373
I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0		0
1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt váll.			
2. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő váll.szemben			
3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben			
II. HOSSZÚLEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	0		0
1. Hosszú lejáratra adott kölcsönök			
2. Átváltoztatható kötvények			
3. Tartozások kötvénykibocsátásból			
4. Beruházási és egyéb fejlesztési hitelek			
5. Egyéb hosszúlejáratú hitelek			
6. Tartós kötelezettségek kapcsolt váll. szemben			
7. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
8. Egyéb hosszúlejáratú kötelezettségek			
III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	61 545		127 373
1. Rövid lejáratú kölcsönök			
2. Rövid lejáratú hitelek			
3. Vevőtől kapott előlegek	0		674
4. Kötelezettségek áruszállításból és szolg.	20 946		24 246
5. Váltótartozások			
6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcs.	6 827		69 087
7. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő váll. szemben			
8. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	33 772		33 366
9. Kötelezettségek értékelési különbözete			
10. Származékos ügyletek negatív értékelési kül			
G. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	12 456		10 270
1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása	10 133		8 867
2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhat.	2 323		1 403
3. Halasztott bevételek			
FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN	428 915		492 557

EREDMÉNYKIMUTATÁS

(ezer Ft)

Megnevezés	Előző év 2013.	Előző évek módosításai	Tárgyév 2014.
01 Belföldi értékesítés nettó árbevétele	1 033 400		1 112 902
02 Export értékesítés nettó árbevétele			
I. Értékesítés nettó árbevétele	1 033 400		1 112 902
03 Saját termelésű készletek állományváltozása			
04 Saját előállítású eszközök aktivált értéke			
II. Aktivált saját teljesítmények értéke			
III. Egyéb bevételek	108 836		22 228
05 Anyagköltség	4 354		3 002
06 Igénybe vett szolgáltatások értéke	254 771		247 580
07 Egyéb szolgáltatások értéke	3 572		3 229
08 Eladott áruk beszerzési értéke			
09 Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	101 833		18 258
IV. Anyagjellegű ráfordítások	364 530		272 069
10 Bérköltség	496 069		515 324
11 Személyi jellegű egyéb kifizetések	91 830		81 355
12 Bérjárulékok	160 466		163 041
V. Személyi jellegű ráfordítások	748 365		759 720
VI. Értékcsökkenési leírás	31 210		30 561
VII. Egyéb ráfordítások	5 787		5 529
A. ÜZEMI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	-7 656		67,251
13 Kapott osztalék és részesedés			
14 Részesedés értékesítésének árfolyamnyeresége			
15 Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége			
16 Egyéb kapott kamatok és kamatjellegű bevételek	15 417		8 731
17 Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	1 574		1 321
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	16 991		10 052
18 Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamnyeresége			
19 Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások			
20 Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése			
21 Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	1 725		502
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	1 725		502
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	15 266		9 550
C. SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	7 610		76 801
X. Rendkívüli bevételek			

Függelék

XI. Rendkívüli ráfordítások			
D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	0		0
E.ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	7 610		76 801
XII. Adófizetési kötelezettség	783		7 714
F. ADÓZOTT EREDMÉNY	6 827		69 087
22 Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre			
23 Jávahagyott osztalék, részesedés	6 827		69 087
G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	0		0

Budapest, 2015. április 10.

Barcza György

Vezérigazgató

A Társaság vezető tisztségviselői 2014. decemberben:

Igazgatóság tagjai:

Elnök: Balogh László

Tagok: Banai Péter Benő

Asztalos Viktor József

Felügyelő Bizottság tagjai:

Elnök: Gondos Judit

Tagok: Dr. Berczik Ábel

Földiák Gergely

Dr. Halász Ágnes

Társaság könyvvizsgálója:

DIAMANT Könyvvizsgáló Kft.

1223 Budapest, Gyula vezér u. 72.

Könyvvizsgálatért személyesen felelős:

Bárány Terézia ügyvezető

